EL·POBLE·CATALÀ

5 Cts. | PREUS DE SUSCRIPCIÓ SENSE PARTICIPACIÓ A LA NOSTRA BIBLIOTECA — CATALUNYA Y NACIONS IBÈRIQUES: 4 pessetes trimestre — PAISOS D'UNIÓ POSTAL: 5 pessetes trimestre

ANY VII • Barcelona, divendres, 18 de març de 1910 • NUM. 1.842

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRAL. — TELEFON 723

PREUS DE SUSCRIPCIÓ AB UN VOLÚM TRIMESTRAL DE LA NOSTRA BIBLIOTECA — CATALUNYA Y NACIONS IBÉRIQUES BARCELONA: 3'00 pessetes trimestre, 1'50 pessetes al mes | Cts. 5

Davant la lluita próxima

Quina es la «nota» més actual de la política? Aquesta: la situació Canalejas ha precisat els seus perfils; y els tals perfils resulten un nou contrassentit a l'espanyola. En Canalejas, el demòcrata, el radical, va pujar, exclusivament, pera evitar que en Moret fés les eleccions. De manera que'l poder se li dona més aviat per un impuls negatiu, pera que l'altre no'l tingués, que per una afirmació qui veiés en ell l'home veritable del moment. Fent les eleccions en Canalejas, la monarquia lograva tres coses: 1.ª Evitar la victoria dels republicans per medi de les savies argucies de l'«encasillado». — 2.ª Treure de l'«impasse» el maurisme, compromès ab allò de la «implacable hostilidad», y al mateix temps reorganisar, indirectament, el partit conservador, rehabilitant an en Maura pera la «jefatura». — 3.ª Llevar tota «taca» d'europeisme a les eleccions, ja que en Moret resultava una mena de mandatari d'Europa, imposat, contra en Maura, a la monarquia. En Canalejas, l'home capàs d'oferir una carta an aquell Luca de Tena, doblement caracterisat de «palaciego» y d'anti-europeu, era una vera troballa pera que a la seva ombra les dretes de sempre continuessin governant desde l'oposició, segons la costum tradicional d'Espanya.

Concretant a Catalunya la trascendencia d'aqueixa misió den Canalejas, ja se ha indicat que representaria la tornada de les actes caciquistes, el recobrament dels districtes perduts per les colles dinàstiques, es dir, la fallida completa de la Solidaritat. Els diaris més o menys descaradament ministerials ja's feliciten per la reconquesta.

Quina té d'esser la nostra actitut davant l'imperi del moment ineludible? Anem a veure.

La Solidaritat, qui tant de bé podia fernos com a manifestació colectiva y en bloc de Catalunya, havia de perjudicarnos un dia, fatalment, com a disgregació de les esquerres incapacitantles pera oposarse a reaccions y repressions com la que darrerament via commoure d'indignació les multituts europees. Aquí estava el corc intern de la Solidaritat: una cohesió tan heterogenia no podia resistir la primera topada forta ab la llibertat compromesa. Per lo demés, les dretes solidaries, per irresistible tendencia al conservatisme, pecaren també d'altres solidaritats inconfessables ab el mateix dinastisme tradicionalment enemic nostre. Ara mateix, la victoria de molts homes de dreta, qui triomfaren com a solidaris en les passades eleccions generals parlamentaries, no representaria altra cosa que'l triomf de perfectes candidatures ministerials.

De manera que nosaltres, si bé hem de plànyer l'extinció del foc aparatós y teatral del moment solidari, moment efímer per lo mateix que era escènic y de «manifestació pública», per altra banda hem guanyat en puresa de doctrina y en llibertat de representació; en puresa de doctrina, perquè ningú's veurà obligat a la violencia de votar candidatures d'enemics de les llibertats populars, violencia excusada ab tota casta d'esforsos de raonament; y en llibertat de representació, perquè'ls nostres diputats no deuran l'investidura a una voluntat merament catalana, sinó també republicana.

Catalunya y República... L'encoblament mateix de les paraules ho porta: jo crec que hi ha que veure aquí una Solidaritat interna d'ideals, pera substituir la perduda Solidaritat externa de persones. La Solidaritat entre les dues idees o les dues paraules «Catalunya» y «República» podria esser el programa de tota la campanya nostra, de bell-nou solidaria; solidaria ab una solidaritat ja definitiva, ab vida assegurada, per no deures a l'entusiasme de moments cardíacs y passionals, qui passen prompte y s'abranden ab flames tan vistoses com poc duraderes; sinó a la conjunció íntima dels dos conceptes-fars, units ab identitat deduida de reflexions lentes y madures.

GABRIEL ALOMAR

Una vergonya

TOTA UNA COMARCA EN PERILL DE TROBARSE INCOMUNICADA

Seguint en aquesta campanya que comensàrem ahir, donem novament la següent informació que copiem de l'estimat confrare «Bages-Ciutat»:

«Causa una gran vergonya la comunicació que ha estat dirigida al senyor Administrador de Correus participantli la sospensió del servei de correspondencia si no's procedeix immediatament a la reconstrucció de la carretera. Jamai en un país que no fos el nostre podria donarse un cas tant insòlit que justifiqués l'abandó administratiu d'un Estat que empobreix als contribuients ab tota mena d'impostos y estipendis. Diu així la comunicació:

»En vista del deplorable estat en que's »troba la carretera entre aquesta y Sol»sona especialment en son primer trajecte »tinc el sentiment de participar a vostè »que'm veuré precisat a sospendre'l ser»vei fins que s'acordi per qui correspongu »la reparació de dita carretera.

»Déu guardi a vostè molts anys.

»Manresa, 15 de mars de 1910. — El »contractista, «La Hispano Manresana.»

»Senyor Administrador de Correus de »Manresa.»

Immediatament el celós y diligent administrador de Correus va donar compte de la transcrita comunicació al director general de Correus de la provincia.»

Els que tinguin tos

prenguin l'antiga y acreditada PASTA PECTORAL DEL DOCTOR ANDREU. Demanis a les farmacies.

Societat Astronòmica de Barcelona

La Junta directiva de la Societat Astronòmica de Barcelona, creada pera l'estudi y divulgació de l'Astronomia, Meteorologia y Física del globu, en sessió del 6 de aquest mes va acordar iniciar una serie d'actes y conferencies de caràcter elemental, destinades als alumnes de les escoles públiques d'aquesta capital, a l'objecte de contribuir per aquest medi a la formació d'una joventut entusiasta pera altals coneixements, y de la qual puguin sortirne en el dia de demà els especialistes que recuperin pel nostre país el bon nom de que disfrutà en altres èpoques en el món científic. Com a conseqüencia, dita entitat s'ha dirigit al senyor arcalde oferint portar a la práctica l'esmentat acord.

El nombre de socis arriba ja a 142, entre'ls quals n'hi ha 22 que provenen del reste d'Espanya. Además dels senyors directors dels Observatoris de Sant Ferran y de l'Ebre, darrerament s'han inscrit don F. Iñiguez, director de l'Observatori de Madrid, y don M. Aguilar, del mateix centre; y de Barcelona, don Domingo J. Sanllehy, exarcalde, y el comte de Güell.

Pera les conferencies s'ha inscrit don F. Tallada, enginyer y catedràtic de l'Universitat, oferint desenrotllar l'interessant tema «Sobre la formació dels sistemes planetaris». Aquesta conferencia porta el número 12 de la primera serie projectada.

La Societat ha rebut de l'astrònom anglès Mr. W. Porthouse un donatiu compost de 12 mapes llunars que seran prestats als senyors socis segons demanda. Acompanya aital obsequi un programa d'estudis llunars dedicat als membres de l'Associació.

A darrers del corrent mes se celebrarà la segona conferencia, essent a càrreg del senyor director de l'Observatori Fabra, don J. Comas y Solà, sobre'l gran cometa 1910-a. Oportunament s'anunciarà el dia y la hora.

De Madrid estant

"Arreglant„ Catalunya

Al Saló de Conferencies del Congrés, aquests dies d'esvalot y cridoria electoral, cap allà a les cinc de la tarda, acostuma a formarse un estol de senyors, del qual, polítics y periodistes, ne diuen el grupo catalán.

D'aquell grupu surten les sorprenents informacions sobre encasellat y vaticinis electorals de Catalunya que venen publicant aquests dies els periòdics madrilenys.

Allí se sab quants ministerials sortiran per Girona y quants per Barcelona; allí arreglen el complicat «tinglado» de la política tarragonina, allí se senten anomenar per primera vegada cognoms extranys de persones, de les que després sabem que disfruten de «grandes simpatías» en el Empordà, que ho tenen molt bé per Roquetes, o que casi es segur que triomfin a Valls.

Allí's parla de forses, de districtes y de elements ab la mateixa naturalitat ab que un hom pot parlar de les besties que té al corral de casa seva.

«Si yo le doy á usted dos mil votos en Tortosa...»

«Si usted me apoya en Calella...»

«Si me da el naipe por gastarme dos mil duros en las Borjas...»

«Si á mí me da la gana no sale por Gerona, Fulano...»

«Si Zutano se porta bien, menudo disgusto daremos á los republicanos de Lérida...»

«Yo tengo dos mil votos seguros en Riudecañas, que sumados á mil que usted me puede dar en «Villademuls...»

«Mis fuerzas... mis votos... mi distrito... mi gente...»

Y quan parlen d'aquesta manera, se refereixen a Catalunya... Encara que no se els prengui en serio, no podeu imaginar, amics y llegidors, la trista impresió que produeix escoltar aquelles converses.

El «grupo catalán» el formen el marquès de Grigny, en Roure, en Girona, en Cañellas, el fill den Marianao quan ve per Madrid, en Forgas, en Lluis de Armiñán, un senyor Herrera que abans era cacic de Girona, un dependent del comte de Vilallonga, un advocat de secà que viu de fer segurs y política catalana a ratos perduts, l'Urquia, en Salvador Canals, tres o quatre catalans que han vingut a Madrid pera fer oposicions y en Carvajal, l'home de confiansa den Cambó.

Y els ministerials tot sovint s'acosten al grupu pera preguntar: «Qué dicen de Cataluña?»

Y els periodistes també s'hi arrimen pera conèixer impresions electorals referents a la futura lluita.

Allí ho saben tot: qui té de guanyar y qui té de perdre, el nombre de diputats que treurà el Govern y el nombre que no treurà. La proporció de forses entre la dreta y l'esquerra, el nombre de vots que li queda an en Cambó y la xifra exacta d'electors fidels an en Lerroux.

Aquells senyors beuen en bones fonts. Cada tarda, quan van al Congrés, han parlat ja de qüestions de Catalunya ab en Canalejas o ab en Romanones.

Però jo estic en el secret de que moltes vegades després d'haver celebrat llargues conferencies ab en Canalejas y ab en Romanones referent a política catalana, cómpren un número d'EL POBLE CATALÀ, y camí del Congrés el llegeixen de cap a peus. Ho fan pera enterarse de lo què passa a Catalunya.

C.

Madrid, 16 mars.

HABILITATS ELECTORALS

Diuen que en Canalejas té'l compromís de no deixar a cap republicà el districte lliure. Si'l candidat, además d'esser republicà, se presenta per districte catalá, en Canalejas deu tenir doble motiu pera ratificar el seu compromís, car en el futur festí electoral, la derrota d'un candidat republicà per Catalunya resultaria pera les boques palatines «bocatto di cardinali».

Y se veu que pera en Canalejas lo mateix es un candidat liberal que un conservador. Ell no demana más que fè dinàstica contra fè republicana, y així, en els nostres districtes encasella indistintament a ministerials y a mauristes, triant entre ells els que poden representar una forsa.

Per Figueres, en contra den Salvatella, presenta en Canalejas an en Vilallonga, vell diputat per aquell districte. En Vilallonga representa la plutocracia espanyola, sense ànima, catolicíssima, de un conservadurisme asfixiant. Cap allà els anys abans de la guerra nordamericana, va sortir dues o tres vegades per Figueres, lluitant contra en Pi y Margall. No representava altra cosa que la forsa de l'or y feia honor a la seva forsa. Els federals se limitaven a llensar el nom del mestre. Gairebé no feien campanya. Se sabien els vots un a un y les llars federals ont anar a trucar en nom del Mestre; hauria estat, doncs, una impertinencia la campanya. Austerament, silenciosament, se votava a l'Empordà per en Pi y la votació era formidable; però l'or den Vilallonga podia més. Aquí, un dipòsit en metàlic pera un pont, allà pera un tròs de carretera, pera una font, simplement pera menjar y beure y pera que'ls electors venals se poguessin emportar algun duro a casa. En Vilallonga guanyava per uns dos o trescents vots; però guanyava. La seva victoria li costava sempre de dèu a quinze mil duros. No era milionari? Doncs comprava un lloc en els escons del Congrés. Una proprietat y una vanitat més.

D'allò se'n va cansar aviat el senyor Vilallonga. La vanitat li resultava massa cara, y va deixar el districte. Ara reincideix; però ara'l de Figueres ja no es un districte tranquil, ont votar an en Pi resultava una funció cívica. Per tot l'Empordà van els oradors. Se parla, se congreguen multituts, s'acciona, s'agita. La paraula jova den Salvatella tindrà una actuació contra el senyor Vilallonga, y ell y nosaltres y tots els republicans y tots els catalanistes, farem de l'elecció un cas de honra.

En Canalejas allà ont no troba un prestigi, hi posa una caixa de cabals. Ningú pensava en el senyor Vilallonga, y ell, desenfadosament, el cerca, creientse que en política el temps no passa y que l'or a l'Empordà encara pot guanyar victories com en aquella època en que no lluitava més que la tradició federal contra tota la venal indiferencia. Però aquest acte den Canalejas es l'avís de que's farà tots els possibles pera la reconquesta de Catalunya. Ara, que aquest avís, també es un toc de guerra.

DESDE VALENCIA

Els valencians residents fòra de Valencia, responent a la carinyosa invitació del marquès del Turia s'han constituit en agents de la Exposició Nacional y per ella treballen ab dalit en les poblacions ont viuen, ont llur ingeni, llur talent y laboriositat els ha creat una posició honrosa ab la vida de l'art o de la industria.

Aquests bons valencians s'han apressat a demanar impresos de propaganda de la Exposició pera ells mateixos cuidarse de son repartiment útil entre productors que poden concòrrer ab quelcòm nou y bo al certamen per Valencia organisat en benefici de la producció nacional.

Alguns, que resideixen a l'extranger, se proposen fer expedicions de turistes ja que no poden enviar expositors, y pel seu compte distribuir profusament postals ab escenes típiques de la terra valenciana y dels seus monuments notables, y com que'l repartiment va acompanyat de las descripcions fetes pel donant ab el carinyo del que parla de lo que estima y ab l'entusiasme de qui treballa pera'ls seus, els efectes desitjats no's fan esperar, y avui ja tenen inscrits en llista un contingent de turistes respectable per la qualitat y quantitat.

Aquest procedir, que es al que deuen son creixement y prosperitat les Societats espanyoles a Amèrica, mereix esser conegut y recomanat y servir de pauta pera'l pervenir. Si quan se tracta de quelcòm que Aragó vol realisar tots els aragonesos possessin mà a l'empresa, els èxits serien indiscutibles, com se demostrà en la Exposició del Centenari dels Sitis.

Doncs, procedint semblantment els fills de cada regió o provincia en lo que a la seva provincia o regió afecti, no's veurien tants y tan freqüents desmais de iniciatives lloables y d'empreses profitoses.

Però es el cas de que fa un any, tractantse de la Exposició Regional Valenciana no varen demostrar els valencians allunyats de sa terra tant afany y tant desitg de fer y de cooperar a la realisació y brillantesa de la que, a la fi, era empresa gloriosa pera la seva estimada «terreta».

— Aleshores — diuen quan se'ls parla d'això, s'hauria pogut creure que'ns animava un propòsit d'exagerar lo nostre, lo de casa, per fins egoistes. Però ara, tractantse d'una Exposició Nacional feta a Valencia es deure nostre esser els primers a ajudar a que la cosa resulti com Valencia la imaginés y com correspon a Espanya.

De modo que'l llegidor que tingui intenció de anar a Valencia com a expositor o com a turista y necessiti datos, antecedents, detalls, etc., etc., no te de fer més que dirigirse a qualsevol convé que sigui valencià, puig segurament no podria trobar millor conceller, ni informador més honrat y sincer.

X. X.

A l'Universitat

CONFERENCIES

La semblansa literaria y vida de don Tomàs d'Iriarte fou el tema sobre que versà l'última de les conferencies que sobre la literatura espanyola del sigle XVIII donà a l'Universitat el professor doctor Parpal y Marquès.

Iriarte, digué, podé esser poeta o tenir tingut imaginació y sensibilitat estètica, y per carèixer d'ella va quedarse un bon versificador y excelent parlista, de sort que ses poesies són més bé prosa rimada, incorrent en el prosisme per haver volgut fugir del complisme y culterisme.

Estudià'l doctor Parpal la vida de l'ilustre canari, detenintse en la participació que prengué en la reforma del Teatre, en ses polèmiques ab Cedano, Ramón de la Cruz, y Porcel y donà a conèixer detalls curiosos de la vida d'Iriarte, quin estudi acabarà en la primera de les conferencies que tindrà lloc després de les vagacions de la Pasqua.

En les últimes conferencies sobre Psicologia y Antropologia criminal el doctor Gàmbara tractà extensament de les formes y criteris de la sanció social distingintla en sessió preventiva, sanció reparadora, sanció repressiva y sanció eliminadora. Analisà y estudià cada una d'aquestes sancions, examinant el seu valor jurídic y social, entrant després a tractar de l'importantíssim argument de la pluralitat de les penes segons el concepte de l'escola positiva penal. Resumí després tots els principals conceptes vertits sobre les clasificacions dels delinqüents pels partidaris de les escoles francesa y alemanya.

Tractà també de la moderna Psicologia experimental, especialment en lo que's refereix als delinqüents en relació en el Dret Penal. Estudià'l positivisme en ses relacions ab la metafísica y explicà les doctrines de Compte y Spencer, demostrant la gran influencia que aquests dos escriptors han tingut en el desenrotllo del pensament modern.

En la vinenta conferencia don E. Terradas explicarà, entre altres casos, el modo de calcular els valors dels paràmetres propris del nucli.

Primera Exposició

de l'Associació General d'Estudiants de la Universitat de Barcelona

Ja rebeu una sorpresa a l'enterarvos que una entitat cultural naixí y visqui en aquells barris vulgarment heterogenis. Després, a l'entrar, us topeu ab un xiroi cancerberet ab vestit groc de triple renglera de botons daurats, un veritable Eros disfressat de «groom», qui no us deixa pas tirar avant si no li mostreu l'invitació; això casi us intimida. Quan l'homenet de color carbassa us deixa lliure de sa petita persona el passadís del luxós estatge, un terror us corprèn al trobarvos abandonats en mitg d'aquell oceà de pastells y acuarel·les; a dreta y a esquerra, al davant vostre, per tots cantons, les parets se multipliquen pera esser empaperades de tanta obra d'art.

La sorpresa no us deixa.

El visitant, per això, com que es home animós, se decideix per la primera pessa a la dreta. Taules, immenses taules y divans y nombrosos membres de la novella entitat profondament entregats a totes les cavilacions y lectures propries de la trascendentalitat de llurs estudis. Silenci solemne en mitg de tanta gent.

A cada nova sala hi passa lo mateix: grans taules abundosament provistes de tota llei de revistes, de bones revistes; un grapat de duros de revistes extrangeres. La temptació us ve de sentarvos a fullejar tant de paperàm com us sedueix ab les belles portades. Però'l Fat us obliga a abandonar aquest oasi, perquè la jornada es l'arga; els dibuixos y pintures que han de passar davant vostres ulls són ben bé un miler.

La casa pulula de socis seriosos, de discrets polemistes, de lectors anonadats. No se sent ni remotament, el renegar de les boles de billar. Tot respira confort, abundancia, prosperitat. Ja no es la sorpresa lo que us domina, es l'astorament, y, sensie adonàrvosen, us poseu a caminar de puntetes.

Sembla que era ahir que en Xenius prenia el pèl al pobre senyor Murúa... y té, la cosa ja no té remei.

Es clar que no totes les obres que corbreixen les parets estan a l'alsada de veres obres d'art, però alguns dels expositors despunten y se fan acreedors a tota mena d'elogis. Sobre tot en la secció de arquitectura, d'en mitg d'aquella allau de projectes d'edificis moderns, naturalment dolents, y de copies arqueològiques trivials, hi sobressurten les firmes mestres dels senyors Domènech Massana, Villavecchia y Borràs. La llur trassa es insuperable.

En la secció de dibuixos, el senyor Porta se n'endú la palma per la seva destresa en encaixar, en modelar y en donar la sensació de vida. En la caricatura hi triomfa el senyor Dargallo, qui demostra unes aptituts magistrals pera conreuar el genre retrat a la manera den Bagaria; en cambi en el dibuix seriós, aquest senyor Dargallo hi té molt que apendre encara.

Si no fos perquè un pensa que aquests són aquells qui's venjaven del retràs de les vaganses o dels decrets del ministre ab campanes y pedregades als fanals; si no fos que un hom encara's recorda de aquella trista humorada de les boines a la moda de París, aquesta Associació d'Estudiants a la moda de Berlin ens faria engrescar de debò per l'avenir d'aquests joves ciutadans de Barcelona.

JOAN SACS

Informació política

Conferencia den Rius

Aquest vespre, en el local social del Foment Republicá Catalá de Sans, passatge Cros, número 5, el regidor den Manuel Rius y Rius, hi donará una conferencia pública disertant sobre'l tema «Sociologia».

Serie de conferencies

El dia 9 d'abril, se donará a l'Ateneu Catalanista de Gracia, una conferencia política, inauguració de la serie que s'hi donaran en el transcurs d'aquest any, organisades per la Secció de propaganda de l'Ateneu.

Encara que no se sab definitivament els oradors que hi pendran part, ha promés encarregarsen d'una, el nostre director don Pere Coromines.

Gran miting a Girona

Organisat per la Lliga Republicana Gironina, diumenge vinent, a dos quarts de tres de la tarda, se celebrará un gran miting en el teatre Principal d'aquella ciutat, en defensa de l'ensenyansa neutra.

Pendran part al miting, a més de diversos oradors gironins, els senyors Pere Coromines, Emiliá Iglesias y Baldomer Tona y Xiberta.

Convocatoria

La Comissió del Centre Republicá Autonomista dels districtes quint y sisé, Sant Pau, 80, principal, convoca als seus associats a la reunió general extraordinaria que tindrá lloc a les nou d'aquesta nit.

La política a Reus

Parlant de la situació electoral a la circumscripció de Tarragona-Reus-Falset, diu l'estimat confrare «Foment», de Reus:

«El senyor Mayner resulta'l nen mimat dels prohoms de la política local. Encara que está completament distanciat del partit possibilista, conserva bona amistat particular ab bastants dels seus caps visibles y aquests aprofiten l'esqué de les relacions particulars pera assediar al senyor Mayner y tractar de convéncel de la necessitat imperiosa de que no presenti la seva candidatura.

Si se presta an aquest sacrifici se li promet una acta de senador. Peró com que'l senyor Mayner no oblida la desconsideració ab que l'han tractat els amics polítics per quins tants sacrificis ha fet, manté ab valentia les seves pretencions y no's mostra disposat a fer més de víctima en benefici del bloc possibilista-radical!

Lo més notable de tot això es la pretenció que tenen els possibilistes d'esser árbitres de les eleccions de senadors. Ells no recorden, desmemoriats!, que la situació política de la «provincia» ha sofert una total transformació; ells no volen veure com els pobles comarcans se desfan de les velles tuteles y segueixen els camins més assoleiats de la política catalana.

Els possibilistes s'entossudeixen en donar a la política predominant a Reus un marcat carácter anticatalá y ells no s'adonen com poc a poc van desertant del seu costat els soldats que'ls seguien.

Avui es suicida mantenir les orientacions de vint anys enrera, y si els directors de la política local prenen com a ideal de la seva actuació l'anticatalanitat, pera conservar així les simpaties de la gent del centre, perdran l'hegemonia de que disfruten, la perdrá Reus, y la guanyará el poble que més sápiga adaptar a les novelles orientacions polítiques y més sápiga recullir els bategs de l'opinió.

No són aquestes idees noves en nostres columnes; en diferentes ocasions les hem fetes públiques y els resultats que predèiem els anaran tocant poc a poc. Cal únicament que's fixin en la constitució actual de la Diputació tarragonina y veuran tot seguit si tenim o no tenim raó y si podem o no fer mans y mánegues com abans en lo referent a les eleccions de senadors.

S'imposa, es de tot punt indispensable que la política local sofreixi una transformació si no volem acabar de perdre la poca preponderancia que'ls polítics de Reus conserven en la provincia. Els directors del possibilisme que tenen prurit en mantenirse contraris a les corrents de la política local, cometen un greu error que un dia o altre lamentaran amargament.

Nosaltres d'això ens en alegrariem, sinó vegessim que's perdrá la preponderancia política, perqué abans de que les nostres idees puguin triomfar a Reus, abans de que puguin generar un nucli potent y fort capás de poder pretenir l'hegemonia, algun altre poble de la provincia s'haurá calsat la direcció general de la política.

En lloc, doncs, d'entrenetirse volent convéncer al senyor Mayner, y de covar l'esperansa de disposar d'actes de senadors, valdria més que s'entretinguessin judicant fredament la situació de les comarques.»

Els beneficis (!) de la guerra

Tallem d'«España Nueva»:

«Calcula «La Epoca» que los gastos de ocupación del Rif durante el año actual ascenderán á 50 millones de pesetas, que pagará España como si nadase en la opulencia y cual si no estuviesen aquí desatendidas por falta de dinero cosas de suma urgencia.

Claro es que la noticia no asombrará á nadie. Ya estamos habituados á esas costumbres de la Monarquía, y nos resignamos buenamente á morir de hambre mientras ella derrocha el dinero en gastos inútiles. Por ende, nos resignaremos, y todo seguirá lo mismo.

Y España, después de gastar 100 millones en la conquista de estos estériles peñascales, verá con paciencia que nos cuesta 50 más cada año el conservar unos terrenos infecundos, que no valen siquiera lo que los inmensos páramos españoles, incultos y deshabitados, por el abandono de los poderes públicos.»

C. R. A. Gracienc

Aquesta entitat celebrará avui, dia 18 del corrent, a dos quarts de déu de la vetlla, una vetllada literaria musical en la que debutará l'Agrupació choral del Centre, baix la direcció de l'inteligent senyor Pumareda y per la que's compta, además, ab valiosos elements.

Queden convidats tots els correligionaris.

El pressupost de 1909

LIQUIDACIÓ PROVISIONAL

Per l'Intervenció general de l'Estat ha publicat la «Gaceta» el resultat de la liquidació provisional del pressupost de l'exercici passat.

Les xifres concorden ab el resultat de la recaudació y pagament dels dotze mesos de l'any, que la mateixa fulla oficial publicá a finals de janer.

Consignats en el pressupost de 1909 ingressos per valor de 1,050.60 milions de pessetes, se'n recaudaren per valors del mateix y per exercicis ja tancats 1,065.59 milions, o sigui 14,96 milions més de lo calculat.

Les despeses se calcularen en 1,145.65 milions y s'executaren no més per 1,100.93 milions, o sigui 44,72 menys de lo consignat.

Fa notar l'Intervenció general en les observacions qua acompanyen la liquidació dels pressupostos, que pujant els pagaments realisats per les obligacions extraordinaries que han ocasionat les operacions del Nord d'Africa, a 53.794.594 pessetes, si aquesta quantitat se deduís de la xifra total de pagaments, el déficit senyalat se convertiria en un superábit de 18.431.664 pessetes.

Respecte els ingressos, la recaudació obtinguda en els darrers tres anys, partint de la liquidació de 1906, fou: 1.097.0 milions, en 1906; 1.079.8, en 1907; 1.072.4 milions, en 1908, y 1.065.5, en 1909.

En tres anys de baixa constant han minvat els ingressos del Tresor en 32 milions y mitg.

Els gastos en el mateix temps han anat sempre en aument: 992.9 milions, en 1906; 1.009.0, en 1907; 1.025.9, en 1908, y en 1909, 1.100.9. Aument dels gastos en els tres anys, 108 milions de pessetes.

De manera que durant la situació conservadora, ha perdut el Tresor 32 milions y mitg de pessetes anyals d'ingressos, havent aumentat en cambi els gastos en 108 milions. Total una cárrega anyal de 140 milions.

Els que parlen de la bondat del Govern den Maura poden prendren nota de tots aquests gastos.

CENTRE NACIONALISTA REPUBLICÀ

Pelai, 42

Avui, divendres, dia 18, a dos quarts de dèu del vespre, el president del Centre y regidor de Barcelona don Joaquim Lluhí y Rissech donará una conferencia sobre'l tema següent:

ESTAT ACTUAL DE LA HISENDA DE BARCELONA. —TIPUS D'HISENDA LOCAL ESTABLERTS PER LA CIVILISACIÓ. — LA MUNICIPALISACIÓ DE SERVEIS PÚBLICS COM A BASE SOCIAL Y ECONÓMICA DE LA OBRA QUE DEU REALISAR L'AJUNTAMENT.

ATENEU ENCICLOPÉDIC POPULAR

CONFERENCIES CULTURALS

Tal com estava anunciat, aquesta nit, a dos quarts de dèu, continuaran en l'esmentat Ateneu, les conferencies que en pro de la cultura se venen donant cada setmana. La d'avui anirà a càrreg de l'exarcalde don Albert Bastardas.

L'acte será públic.

Dit Ateneu anuncia a tots els que desitgin assistir a la classe de francés, primer curs, que tindrà lloc els dilluns, dimecres y divendres de dèu a onze, se serveixin passar a inscriures en la Secretaría, abans de finir el mes, puig en aquest dia quedará tancada la matrícola.

L'indult

El capità general don Valerià Weyler ha firmat els següents decrets:

Sobresseint definitivament les causes instruides pels successos de juliol a Vicens Ubach Piqué, Miquel Mestre de la Torre, Ramón Fito Vilana, Josep Corbella Viñals, Pascual Marsà Garriga, Jaume Sucarrat Canela, Antonia Bonet Viañls, Teresa Font Mateu, Agna Armengol Prat, Carme Salat Pons, Teresa Ubach Valls, Salvador Pereta Ramón, Ferran Vives Benet y Marsal Balcells.

Commutant per extranyament perpetu les penes a que foren condemnats Josep Grnés Murcia, Ignoscent Emperador Perea, Nativitat Rufo Sànchez, Carles Pasalamar Altabella, Josep Regàs Cardús, Eugenia Ruiz Ochoa y Concepció Ortíz Campos.

Informació de Catalunya

SANTA COLOMA DE FARNES

El vinent dissabte, dia 19, festivitat de Sant Josep, tindrà lloc a Santa Coloma de Farnès l'important fira anyal.

L'Ajuntament ha procurat no escatimar res pera que pugui consolidarse l'importancia de dita fira a qual efecte s'ha organisat un concurs otorgantse premis als ganaders y pagesos que presentin millor bestiar.

Al mateix temps y pera fer més agradosa an els forasters l'estada en dita ciutat, l'empresa de l'elegant teatre «Circol Columbense» ha contractat una notable companyia de sarsuela que posará en escena lo més important del seu repertori.

LA MODELO • Venta de joyas de todas clases á precio de ganga • Puertaferrisa, n.º 20, 1.º

Obres del rei dels belgues

Al pujar al trono de Bèlgica el rei Albert, la prempsa de tot el món s'ocupà de ses ideas polítiques y socials, arribantli a atribuir algunes fulles tendencies socialistes, molt difícils de relacionar ab els seus devers de sobirà constitucional d'una nació com Bèlgica. Nosaltres en aquestes planes reflexàrem quelcom de lo que la prempsa mondial digué del rei Albert, desitjosos de barrejar en la nostra prosa política, alguna cosa de lo que agita y remou l'Europa. Ara tornem a dir quelcom del simpàtic sobirà, pera acabar de arrodonir el concepte que d'ell se té.

Realment no s'ha confirmat pas que l'hereu de Leopold II professi aquelles ideas avensades en sociologia. Però tampoc, segons sembla, es home tancat a les ideas modernes que han de presidir el desenrotllo del món de l'avenir.

No fa gaires dies que rebé'l rei Albert en el seu palau de Bruseles al Comitè Central del Treball industrial, que representa les principals Associacions industrials de Bèlgica. Contestant al president M. Greiner, trassà el rei a grans trassos el seu programa econòmic.

Insistí el sobirà en la necessitat de formar pera la gran industria belga quefes vigorosament preparats pera les lluites que han de sostenir. Afegí que, com a conseqüencia del proteccionisme de les nacions que per tot aixequen fronteres econòmiques, l'industria belga s'ha de dirigir principalment al Congo, pera desenrotllar y perfeccionar les possessions de Bèlgica en aquells territoris. Completà el seu pensament en aquesta qüestió dient que convé a la nació anar al Congo pels seus propris medis, es a dir, ab marina propria, en lloc de recórrer a vaixells de pabilló extranger.

El rei Albert, com se veu, es en això digne successor de Leopold. Vol orientar als belgues cap al mar, cap als negocis marítims.

Creu el nou rei que no es possible la prosperitat industrial d'un país, si entre directors y empleats de les empreses no hi regna un veritable esperit de justicia. Sense arribar, al menys exteriorment, perquè en la intimitat es un xic difícil saber lo què pensen els sobirans, a les ideas extremes que algú li havia suposat, el rei Albert se decanta cap a afavorir als desgraciats y a les classes desheretades.

En dos recents actes ha manifestat aquesta noble inclinació. Pel primer de aquests actes, concedeix una dotació anyal de 500,000 francs a la Caixa de pensions dels belgues que hagin prestat sos serveis al Congo y una altra dotació anyal de igual quantitat a'ls orfes y viudes dels mateixos belgues.

El segon acte del rei dels belgues se refereix a la malaltia de la sòn, o sigui el «beri beri». Pera combatre aquesta dolencia que al Congo hi ha causat tantes víctimes, el sobirà ha concedit una quantitat d'un milió de francs. Aquesta resolució l'ha presa commogut de les miseries que vegé al Congo produides per la malaltia de la sòn. En totes les regions congoleses hi seran establerts gabinets de observació, aumentantse fins al doble'l nombre de metges y instruintse als misioners de totes les religions que's dediquen a la conversió dels indígenes, en la curació d'aquella malaltia.

Per últim, el rei Albert destina altre mitg milió de francs pera fundar y sostenir un hospital de negres.

No's pot dir que comensi malament un regnat que així comensa.

DE L'AJUNTAMENT

De los vinentos festos

Ahir vegerem a Ca la Ciutat la prova definitiva del Cartell anunciador de les vinentes festes. Es original del celebrat artista nostre bon amic don Llorens Brunet.

L'obra cridarà segurament l'atenció, qualitat principal del Cartell, per la destresa del dibuix. Se destaca en el Cartell sobre un fons de tons clars una gran figura de Sant Jordi, montat a cavall.

L'impresió del Cartell ha estat confiada a la casa Barral, per haver presentat millors condicions.

—Complint ab el compromís contret ab la casa Borel y companyia que ha de concòrrer a la setmana d'aviació, li ha estat remesa la primera partida de la quantitat contractada.

—Constituida la Comissió de Festes del Mercat de Santa Caterina a l'objecte de contribuir ab el seu esfors a les projectades per l'Ajuntament de Barcelona, va pendre l'acord d'obrir seguidament una llista de suscripció.

Dita Comissió prega a totes aquelles persones, que per la relació de veïnat ab dit Mercat vulguin prestar son concurs a les projectades festes, se serveixin passar per la direcció del Mercat ont se'ls hi donaran tota mena de detalls.

Subasta

S'ha efectuat la subasta pera l'adquisició de 6,866 metres cúbics de grava destinada a l'afermat de l'Ensanxe.

Ha estat adjudicada a l'únic postor, el Foment d'Obres, pel mateix preu màxim de 79,988'90 pessetes.

El carro dels explosius

El carro d'explosius, del que se n'havia encarregat el cotxer senyor Casany, passa ara al cos de Bombers.

Al senyor Casany se li paguen 2,600 pessetes pel servei del carro, desde primer de febrer de 1908 a 31 de mars corrent.

Foment

La Comissió de Foment ha acordat: acceptar la cessió gratuita d'un tros del convent de les Caputxines, afectat per la Diagonal, oferta pel bisbe, com ja varem dir. Les brigades faran la pared de tanca a la nova línia.

Exposar al públic el projecte de rectificació de números del carrer de Sant Hipòlit.

Encarregar al quefe de la secció de clavagueres que informi sobre lo de la clavaguera de sota Miramar, y que al mateix temps formuli un projecte pera ferla desembocar al mar, a llarga distancia de la ciutat.

Autorisar l'allargament de la línia de «La Tatersal», ab la tarifa única de 5 cèntims per tot el trajecte.

Fer un embà protector a una reconada de la plassa de les Beates.

Aprovar els plecs de condicions pera subastar el suministre de llum elèctrica y de gas als locals de l'Ajuntament.

Diversos

Pera la decoració de la sala de l'Exposició de Bruseles destinada als artistes catalans, l'Ajuntament destina 2,500 pessetes.

—En virtut de repetides queixes dels veïns de Sans, l'arcalde ha ordenat tancar l'urinari del davant de l'estació dels tramvies y no serà obert fins que hi hagi aigua y llum.

Botlletí del Treball

L'EXPOSICIÓ D'ECONOMIA SOCIAL

En la darrera sessió celebrada per la Junta de govern del Museu Social s'acordà impulsar les obres y organisació de l'Exposició d'Economia Social a fi de que pugui inaugurarse a comensos del vinent mes de maig.

ELS PALETES

La Societat de Paletes de Barcelona, vetllant pels interessos de la classe, acordà en la darrera reunió celebrada ahir un jubileu pera'ls companys d'ofici, crear una caixa de Socorsos pera accidents del Treball y nomenar advocat y procurador pera la defensa dels companys que ho necessitin. El mateix acord han pres les Societats del radi y els manobres d'aquesta.

ELS CONFITERS

Als operaris de fábrica de confiteria de Barcelona.

Companys:

Sabent la Societat d'operaris del ram que la casa Pere Creus, Selva y Companyia, Societat en comandita, domiciliada al carrer de Consell de Cent, 394 y 396, necessita un oficial, la Societat prega als companys que vulguin desempenyar algun cárreg, poden passar pel domicili social, Portaferrissa, 16, principal, de nou a deu de la nit.

ELS CARRETERS

Fins a quarts d'una d'ahir a la matinada estigueren reunits al Govern civil ab el senyor Die els representants dels carreters. Aquests presentaren al senyor Die pera que aquest les trasmetés als patrons les següents bases definitives pera regular son treball:

«Bases: 1.ª Todo obrero carretero, al entrar al servicio de cualquier patrono será admitido como semanal, no pudiendo ser despedido sin causa justificada. Entiéndase por ésta, si se le encuentra en falta mayor ó desobediencia, esto es, siempre que el carretero se negase á efectuar trabajos que fuesen de su competencia.

2.ª El obrero carretero que estando trabajando en cualquiera de los patronos y que por cualquier cosa tenga que despedirse del mismo, tendrá el deber de avisarlo con algún día de anticipación; de no hacerlo así será requerido por la Junta.

3.ª Siempre que ocurriese algún conflicto que estuviese relacionado con la base primera, se nombrará un arbitraje, compuesto de tres patronos y tres obreros y otra persona neutral á ambas partes, para que determinen de qué parte está la razón, y el que no la tuviese tendrá que abonar los perjuicios que ocasione el conflicto. Los árbitros obreros serán nombrados en reunión general ó de delegados.

4.ª Para que tenga efecto lo mencionado en la base anterior, los patronos no podrán admitir á obrero alguno en el trabajo que no pertenezca á la Sociedad, y caso de ser admitido alguno no perteneciente á ésta, los demás que sean socios tendrán que abandonar el trabajo inmediatamente. Para estos casos los patronos tendrán que reconocer un delegado que represente á la Sociedad.

5.ª Entiéndase por semanales siempre que el obrero trabaje del lunes al sábado, quedando desde hoy sin efecto los días festivos que no sean domingo, pudiendo los patronos disponer de sus obreros como en los días laborables, pero no pueden obligarles á hacer trabajos que no estén relacionados con la clase.

6.ª Siempre que algún obrero carretero se vea obligado á abandonar el trabajo por enfermedad ú otro asunto particular, vendrá obligado á avisar al patrono al primer día que no pueda acudir al trabajo, así como también viene obligado á avisarle antes de las cinco de la tarde del día anterior al que pueda volver á trabajar.

7.ª En toda enfermedad que obligue al obrero á guardar fiesta por más de una semana, podrá el patrono tomar semanalmente á otro individuo abonándole veinticinco pesetas semanales, hasta el restablecimiento del enfermo; si la enfermedad fuese leve, de uno, dos ó tres días, al enfermo se le descontará el jornal á razón de semanal.

8.ª Todo obrero carretero que tenga que ausentarse por tiempo determinado, el patrono podrá admitir á otro obrero abonándole veinticinco pesetas semanales, con la condición de que ha de trabajar hasta que regrese el otro.

Si la ausencia fuese por pocos días, será á conveniencia de ambos.

9.ª Los obreros carreteros percibirán el mismo sueldo que hasta el presente: el que guíe una caballería, ganará veinticinco pesetas; el de dos, veintisiete cincuenta y el de tres ó más, treinta; los que trabajen en el transporte de cereales, tanto si guían dos como tres caballerías, ganarán treinta pesetas los de una caballería y seis los de dos ó más caballerías.

10. Siempre que un número determinado de carros carretas vayan á alguna fábrica ó almacén á cargar barriles, fardos y todos sus similares, no podrán por ningún concepto sacar ni entrar en los mismos bultos alguno, sólo sí tendrán el deber de ayudar al carretero que vaya delante en la forma que más convenga.

11. No podrán tampoco los obreros pertenecientes á la Sociedad, hacer ninguna otra clase de trabajo que el mencionado en la base anterior, quedando prohibido que el obrero cargue ó descargue vagones, sea del género que fuesen.

12. Siempre que uno ó varios carros fuesen al muelle á descargar cualquier clase de género que tenga que ser descargado á mano, el carretero no tiene otra obligación que entregarlo desde encima del carro.

13. Tampoco podrá obligarse por ningún concepto á los carreteros á que tengan que cargarse el carro con pata ó chapo. Por esta base se regirán lo mismo los que transporten carbón diariamente, que los que transporten tierras minerales y despojos, ya sea desde las fábricas ó muelles, como de las estaciones.

14. Todo carretero que transporte los géneros mencionados en la base anterior que fuesen destinados á una fábrica, sólo tendrá la obligación de descargarlos, siendo deber del patrono mandar hombres que lo estiven.

15. Todo género que tenga que ser transportado por carro de torno, el carretero sólo tendrá el deber, después de efectuada la descarga, de ayudar á entrarlo dentro del almacén, no pudiéndole obligar á pesar los bocoyes ó bidones, ni tampoco á estivarlos. Tampoco podrá el carretero cargarse por sí sólo el carro de bocoyes vacíos.

16. Los obreros carreteros que trabajen para agencias particulares, harán el trabajo en la misma forma que hasta ahora han venido haciéndolo, procurando de que vayan siempre acompañados de faquines y de conformidad á lo indicado en las bases anteriores.

17. No podrán los patronos obligar á sus obreros que después de las seis de la tarde hagan trabajo alguno en la cuadra como es cargar ó descargar granos, paja ó alfalfa.

Base adicional. Esta Sociedad de común acuerdo con las Hermandades patronales tendrán el deber de cuidar sean respetadas en conjunto las mencionadas bases, y solicita de la Cámara de Comercio que obtenga de las Compañías ferroviarias, que todas aquellas pequeñas expediciones no tengan de ser descargadas por los carreteros solos dentro de tinglados ó andenes.»

Hi ha que advertir que les bases velles ja fa temps que varen caducar, per lo que'ls obrers en vista de l'actitut dels patrons estaven disposats a anar a la lluita, evitantse'l conflicte mercés a les encertades gestions del senyor Die. Aquest cridà ahir als patrons pera posar en son coneixement les bases transcrites, celebrant a l'efecte ab ells tres reunions, una al matí, altra a la tarda y altra anit. Y com sigui que'ls obrers exigiren una contesta definitiva dels patrons per tot ahir, el senyor Die pregá an aquells que prorroguessin una vegada més el terme.

Sembla que'ls patrons posen repars an algunes bases, especialment a la primera, peró es d'esperar que's repensaran y evitaran que per culpa seva esclati un conflicte que podria esser de molta gravetat y produir grans perjudicis al nostre comers.

ALS OBRERS Y EMPLEATS DE L'AJUNTAMENT

Companys:

Proper está el dia que ha de quedar legalment constituida nostra Societat. No dubteu en venir a associarse tots, doncs a tots ens interessa aquest nou organisme que molts anys abans ja degué de formarse. No dubteu, repetim, no dubteu dels beneficis que aquesta entitat pot portarnos sense violencies de cap classe. Associeuse sense distinció de classes. Demostrem d'una vegada que existeix entre nosaltres el companyerisme. Dintre de pocs dies se repartirá un segon manifest, us preguem la seva lectura y percatteuse bé del seu contingut, així com llegirho al que no'n sápiga, y ferlos entendre sos fins.

Així desitja de tots. — La Comissió organisadora.»

REUNIONS

L'Unió d'obrers metallúrgics convida als seus associats a la reunió general extraordinaria que's celebrará'l dissabte, dia 19 del corrent, a les déu del matí, en son local social, Mercé, 19, principal, pera tractar la següent ordre del dia:

Lectura de l'acta anterior; donar compte dels treballs realisats per la Junta en la casa «Unión Metalúrgica», de Sant Martí; Assumpte del miting; Assumptes generals.

El miting de Vilanova

Ans d'ahir va celebrarse a Vilanova el miting anunciat a favor de les escoles laiques. El teatre del Bosc estava ple de gom a gom, a l'hora de comensar.

Presidí l'acte, el regidor republicá, don Joan Ventosa, el qual, després d'explicar en eloquents paraules la finalitat de la companya empresa, concedí la paraula a don Rafel Ulled.

Aquest comensá recordant la manera violenta com els oradors católics combaten les escoles laiques, fent odiable lo que pretenen defensar, ja que de les seves paraules Déu ne surt convertit en un representant d'odis y de venjanses. Comparà les idees d'amor que predicava'l Crist ab les que prediquen y practiquen els que s'anomenen els seus deixebles.

Ens presenten la lluita en termes de una violencia inoída; doncs fins en aquest terreny devem acceptarla. Compara l'educació religiosa ab la laica, censurant an els que fentse'l valent, no acudeixen a la tribuna pública, que se'ls ofereix, pera discutir. Nosaltres no hem de predicar com els católics, l'extermini dels homes ni la destrucció de les escoles, peró consti que acceptarem la lluita en les condicions y en la forma que'ns la presentin. (Aplaudiments).

A continuació feu ús de la paraula el senyor Robatti. Diu que després dels aplaudiments otorgats al senyor Ulled, la finalitat del miting que era ,la de protestar contra les enormitats de la campanya ultramontana, ja ha quedat realisada. No mereixen la procacitat y la covardia dels nostres adversaris, que'ls fem l'honor de discutirhi. Nostra tasca deu dirigirse a formentar l'ensenyansa laica, pera neutralisar la feina corruptora d'aquestes cinc mil escoles congreganistes, que les estatístiques senyalen.

No soc partidari de que aquesta tasca se dugui a terme per medi de mitings. El millor miting es aquell que's du a terme en l'interior familiar. Es allí que tenim de descatolisar l'infant y la dóna.

La protesta a que'ns entreguem me sembla tant sols expressió de la nostra covardia. No hem de permetre que se'ns atropelli y insulti, encara que sense rebaixarnos tampoc fins a fer ús de l'insult y de la brutalitat.

Recorda la frase den Víctor Hugo: «Encengueu la llum que enlluminea l'escola laica y reduim al capellà a la seva misió de dir missa.» (Grans aplaudiments.)

Parlà després don Jesús Pinilla. «La tasca dels nostres adversaris — digué — es negativa, destructora; la nostra positiva, creadora. Ells volen tancar escoles; nosaltres volem obrirles.

Ens oposem a les escoles católiques no més perquè tracten d'esclavitzar a l'home desde'l bressol, perquè no van pera ferne un cristià, sinó un sectari.

Les intemperancies dels reaccionaris que parlen de destruir les escoles lliures o laiques, ens ensenyen el camí que hem de seguir. Devem esser prudents, però no covarts.

Sortosament hi ha entre'ls nostres adversaris persones de sentit comú, per exemple'l senyor Pla y Deniel, que en aquest lloc mateix ens feu justicia, reconeixent que en nostre camp hi han també homes bons. Siguem nosaltres justos com sempre, tributant un aplaudiment a l'adversari que no s'apassiona fins a negar lo evident.» (Grans aplaudiments).

Parlà totseguit el senyor Cristòfol Litran.

«La qüestió que's discuteix — digué — es de dret y se resolt fent complir la Constitució, que, bona o dolenta, es la llei, y s'ha de complir.

Y la Constitució disposa que la facultat d'ensenyar la tenen tots els espanyols y que cap ciutadá pot esser molestat per les seves idees religioses. Per lo tant, com que tots els ciutadans pel sol fet d'esserho, contribuim al sosteniment de les escoles públiques, lo que hem de demanar es no sols el dret d'obrir escoles laiques sinó que sigui laica l'ensenyansa oficial que paguem entre tots.

Hi ha que rellegar el catecisme al temple, — com deia en Pi y Margall.»

Defensá després les escoles laiques dels atacs que se li dirigeixen, dient que de elles no n'han sortit ni els panes Román y Flaminio y que en cambi de les católiques n'han sortit els regicides y llurs apologistes.

Les escoles nocives, acabá dient, són les que difundeixen les doctrines cristianes, les que prediquen la vagancia, el celibat, negació de la vida, y ensenyen a l'home que no té altra patria més que'l cel; les que armen el bras que matá an en Ferrer perqué volia pera tothom més pa, més justicia, més instrucció. (Aplaudiments.)

Parlá seguidament en Pere Corominas. Després d'un breu exordi diu que'ls mitings dels católics contra les escoles laiques constituexen un perill real, perqué menassen aminorar la llibertat humana. Això passa perqué deixem abandonats els nostres drets.

Parlá de l'entusiasme que s'observa en els mitings lliberals y se condol del minso resultat que's treu d'aquest entusiasme, quan se tracta de traduirlo en fets, per medi de la práctica del sufragi. Això es que hi ha en l'interior de la llar alguna cosa que coibeix les manifestacions d'aquest entusiasme y d'aquesta fe en l'ideal. Aquesta cosa, aquest obstacle, es la dona que no está encara ab nosaltres sinó ab el jesuita; ella es la que engendra tota aquesta nefasta cobardia social.

Nega als enemics de les escoles el dret de cridar contra d'elles, perqué no representen una veritable forsa social, ja que no els ajuden en la seva tasca ni els elements conservadors ni els elements de la dreta catalana.

No tenen raó ni fonament pera atacar a les escoles laiques acusantles d'haver produit explosions populars.

Les revolucions no les engendren unes quantes dotzenes d'escoles laiques poc concorregudes, perquè les revolucions no prosperen sense un més ample ambient social, y a produir aqueix ambient hi han contribuit en una proporció forsa més considerable les nombroses escoles de les ordres religioses, bastides en palaus fastuosos, ab una viana ostentació de les pompes mondanes, ofensa de l'humiltat y de la pobresa predicades per Jesucrist.

Contesta a l'acusació de contradirse que li dirigí el senyor Pla y Deniel en el miting católic de Vilanova. Diu que, en efecte, no té cap entusiasme per les escoles aont la fredor del càlcul y de l'investigació científica no siguin humanitzats pel foc dels ideals y de les passions humanes. Si d'això se'n diu fanatisme, afegí, soc partidari de les escoles fanàtiques. En les escoles d'Espanya s'hi expliquen ab molta puntualitat una pila de dogmes incomprensibles y molt poca moral, y lo que s'ha de combatre no es que les ensenyanses se donguin inspirades per un ideal humá, sinó que la ciencia s'imposi passada pel cedàs d'un fred catecisme.

El no esser partidari d'una cosa no vol dir que hagi de volerse la seva prohibició. Aquest cas es un altre problema: el de la llibertat d'ensenyar, el de no esser molestat per motiu dels sentiments religiosos, com reconeix la Constitució. Y aquí tots els lliberals anem a una, pera defensar aquest dret constitucional.

No obstant, no treurem gran profit de la nostra campanya si ens limitem a defensar les migrades escoles laiques, les pobres escoles privades. Aprofitant la provocació dels católics, s'ha de dirigir aquesta campanya cap a obtenir que totes les escoles dels municipis, pagades pel poble, estiguin exemptes de l'imposició católica. Tots els centres d'ensenyansa han de sentir la supremacia de l'esperit cívic.

Perqué si ens donaven a triar entre el sufragi universal y l'establiment de les escoles cíviques, trobariem això darrer més trascendental pera la llibertat. Els drets escrits en la llei són papers que poden esser cremats pel tirá, peró un cop se fa la llum en la consciencia dels homes no hi ha déspota que'ls en pugui privar.

(Llargs aplaudiments que duren molta estona, obliguen a l'orador a avensar de nou fins al prosceni y donar un «Visca la llibertat d'ensenyar y d'aprendre»).

En la safata que hi havia a la porta se recaudaren 45 pessetes pera'ls empresonats de juliol.

ESPERANTO

Dels Jocs Florals Esperantistes fa en Grabowski la següent ressenya, que extrec del periòdic esperantista catalá «Tutmonda Espero», traduida a nostra llengua pels senyors M. y D. Cases:

«La festa de la poesia catalana, com si fos un ressò de les poètiques festes de la vella Grecia, devia esser ayui la festa literaria de la llengua esperanto. Verament estava ornat ab luxe el grandiós saló de la Borsa; y quan varen assentarse a la taula presidencial el doctor Zamenhof, el arcalde de Barcelona, els diputats provincials, els representants de l'Ajuntament, els concellers de la ciutat y els esperantistes eminents, aleshores la gran sala s'omplí d'aquell públic tan diferent en aparencia, y no obstant, tan homogeni en amistat y unanimitat. El batlle de Barcelona obrí la sessió en esperanto. Ell, que de costum obria també l'acte dels poètics Jocs Florals catalans, ara ens feia avinent a nosaltres esperantistes, que comprenem l'esperantisme com un bé, no haviem tampoc d'oblidar l'hermosura, la flairosa flor de l'esperit: la poesia. Després de la bella y poètica alocució del senyor C. Bourlet, organisador dels Jocs Florals, va parlar el president del Jurat, senyor A. Grabowski: «Diversos esperantistes no creuen que la poesia sigui possible en esperanto, y alguns no'n veuen la necessitat. Es veritat que l'estalvi de formes que fa la llengua tan senzilla, fa semblarla monòtona. Es necessari, doncs, el sentiment més delicat de la poesia, la més profonda penetració del seu significat, pera que en d'aparent tan senzilla y sotil forma de l'Esperanto», se'n trobi la diversitat (la tristesa, afectació, esllanguiment, la tendra harmonia, l'expressió de relleu) y se recorri seguidament aqueixa corda, l'inacabable gamma dels tons sentimentals.

»L'amor, constant tema dels concursos catalans, va esser també objecte del nostre primer concurs de poesia, apart dels temes de Fè, Patria, Humanitat. El premi de l'Amor el guanyà una dama, la senyora professora Maria Hankel de Dresde, a la qual se proclamà reina de la festa. Als acords de l'orquestra y d'aixordadors aplaudiments, acompanyada del rector de l'Universitat de Dijon, senyor Boirac, se assegué en son setial. El senyor professor Bourlet, obrint les carpetes, va llegir els noms dels guanyadors dels altres premis (entre ells els que varen oferir els reis d'Espanya). Segons la costum catalana, els felissos llorejats, genolls en terra, reberen de la reina els premis conquerits: obres d'art, medalles, obres mestres de la literatura esperantista luxosament relligades, y fins metàlic. Així se presentà una llarga filera de premiats, pera saludar en homenatge a la reina dels Jocs Florals y tornar orgullosament entre'ls picaments de mans, portant son trofeu.

»Després del repartiment de premis, el batlle tancà l'acte, en esperanto, y nosaltres ens separàrem contents y convensuts de que en esperanto se poden fruir les estètiques impresions de la poesia, y que la llengua mateixa, s'ha obert ja'l camí de la notilitat especial y noblesa que donen forma poètica a totes les llengües.»

B.

INFORMACIO DE BARCELONA

CARNET D'AVUI. — A les cinc de la tarda: Sessió de l'E. B. d'Amics del País. — A les sis: Sessió necrològica a la memoria del doctor Rusca a l'A. Catalana d'Estudiants. — A dos quarts de dèu: Sessió de l'A. d'Higiene de Catalunya. — Conferencia Bremón al C. A. de D. del C. y de l'I. — Id. del senyor Parés al C. E. de C. — Id. del senyor Bastardas, a l'A. E. P. — Id. del senyor Rius al Foment Republicà Català. — Id. del senyor Lluhí al C. N. R.

EL TEMPS.—El dia d'ahir fou espléndit. Comensà ab bon sol y cel nèt de les nuvulades que tants dies seguits han planat sobre Barcelona. La tamperatura primaveral, fins al punt de fer nosa l'abric en les hores de dia.

—Casi tots els nens d'abdós sexes estan anèmics y necessiten un tònic reconstituient, poderós y inofensiu, essent el millor el DINAMOGENO SAIZ DE CARLOS.

Vida corporativa

El grupu «Komerca Fako», Secció d'Esperanto del C. A. de D. del C. y de l'I. (Comtal, 35), ha organisat una conferencia de propaganda Esperantista que será donada pel conegut propagador d'aquest idioma doctor J. Bremon Masgrau.

Dita conferencia tindrà lloc avui, a les dèu de la vetlla.

Queden invitats tots els grupus y persones que simpatisin ab la llengua internacional Esperanto.

En la darrera sessió celebrada per la Junta directiva de la Societat d'Atracció de Forasters se nomenaren diferents delegats de l'entitat; se donà compte d'una comunicació de l'Associació pera'l Foment del Turisme de Galicia anunciant la seva constitució; una altra de M. G. Roy, de Saint Flour manifestant haver donat conferencies de propaganda sobre Barcelona, ab els elements que li facilità la Societat, en la població ont resideix, a Tolosa y a Aurillac; y d'altres de menys interès.

Se donà compte dels treballs de la Secretaría en propaganda de les festes de Barcelona. El secretari comunicà que ja han comensat a atracar a la punta del moll de Barcelona'ls vapors del Lloyd Sabaudo, de la mateixa manera que ho venien fent els trasatlàntics del Lloyd Italià.

Se donà compte, per fi, dels forasters que durant el passat febrer han solicitat personalment els serveis de la Societat, varen esser: 4 anglesos, 8 francesos, 6 sudamericans, 11 nordamericans, 5 alemanys y 26 espanyols.

—LA EGIPCIA. El millor servei funerari.

A l'Unió d'Obrers Mecànics (Tallers, 45, segon, interior), avui, divendres, a dos quarts de dèu de la vetlla hi donarà una conferencia el doctor Martí y Julià, tractant el tema «Nacionalisme y obrerisme».

En el C. E. de C., avui, a dos quarts de dèu del vespre, el soci don F. Xavier Panés y Bartra hi donarà sa segona conferencia que versarà sobre «Excursions per la Vall d'Aran». Serà ilustrada ab projeccions fotogràfiques.

No serà pública aquesta sessió; está reservada pera'ls socis del mateix Centre.

En la sessió celebrada darrerament pe. Consell d'Industria y Comers d'aquesta baix la presidencia del delegat regi don M. Porcar y Tió, foren llegides nombroses comunicacions rebudes de diferents entitats y particulars algunes molt importants y valioses felicitant al Consell per l'informe que'l mateix elevà a la Comissió de tractats. En el despatx oficial quedà enterat el Consell d'haver estat despatxats els expedients promoguts per don Jordi S. Noble, don Josep Reixachs els senyors Badia y Mañé y don E. Batlle.

El Consell, apoiant l'instancia suscrita per l'Unió de Productors pera'l Foment de l'Exportació, acordà dirigirse al director general de Comunicacions el següent telegrama:

«Consejo provincial Industria y Comercio Barcelona, reunido en sesión en dia de hoy, acuerda interesar vivamente de V. E. la conservación de servicio permanente en la Sucursal de Telégrafos del Mundial Palace, de comprobada utilidad Comercio de esta plaza.

Que ha estat contestat per aquest:

«Complàzcome expresarle ordeno restablecimiento del servicio completo que tenía asignado la estación Mundial Palace, satisfaciendo interés que se ha servido recomendarme».

Després d'aprovarse altres assumptes de menys importancia s'aixeca la sessió.

A la Secretaría del Círcol de l'Unió Mercantil ont radica'l Comitè de Barcelona pera l'Exposició Nacional de Valencia, se segueixen rebent adhesions y se contesten diariament consultes d'expositors que concorriran a la mateixa, essent precís que quants industrials o comerciants desitgin esser expositors enviin lo més aviat possible sa adhesió al Comitè (Rambla del Centre, 30, principal).

—La Junta directiva del Círcol de la Unió Mercantil ha quedat constituida pera el present exercici, en la següent forma: President, don Hilarió Grués; vispresident primer, don Pau Soler; vispresident segon, don Marian Constansó; comptador, don Marius Vidal; dipositari, don Ricard Raich; bibliotecari, don Lluis Boa; conservador, don Ricard Gallissà; vocal secretari, don Joan Nualart; vocals vissecretari, don Celestí Torrens; vocals, don Estanislau Alsina, don Josep Bertràn Suñol, don Ramón Fernàndez Valdés, don Joan Llata, don Miquel Picas, don Rafel Pèrez Granados, don Vicens Rota, don Salvador Soteras, don Josep Tayà, don Lluis Turquí, don Gaietà Vinzia.

El Foment Regional, Museu de la Sagrera, d'acord ab la S. E. B. d'Amics del País ha organisat solemnes actes pera solemnisar la reobertura del Museu del Foment, a la de la Biblioteca Pública de la Societat Econòmica, pera fer entrega de diplomes an el fundadors del Museu y repartir els premis als deixebles de la classe de dibuix.

Dits actes comensaran a les dèu del matí de dissabte, en el nou estatge del Foment, carrer Sagrera, 221.

El programa dels mateixos es el següent:

Matí, a les dèu. — Solemne recepció dels invitats a l'acte de l'inauguració de nou estatge. Reobertura del Museu y de la Biblioteca Pública de la Societat Econòmica Barcelonesa d'Amics del País. Repartiment de premis als deixebles del dibuix. Entrega de diplomes an els fundadors del Museu del Foment Regional. Parlaments pels representants de les Corporacions y entitats assistents a l'acte.

Tarda, a les tres. — Primera part: vetllada literaria musical en la qual hi pendran part els senyors Rogé, Casdoro, Albiñana, Manresa, Garralaga, Rossell, Goig y J. Vintró.—Segona part: el renomenat Orfeó «Canigó» compost de les tres seccions de senyoretes, homes y nois, baix la direcció del mestre don Joan B. Espadaler, y ab la cooperació del subdirector don Agustí Pereña, de la professora de la secció de senyoretes donya Joaquima Freixa y del professor de solfeig don Josep Martorell, executaran composicions de Espadaler, Lassus, Clavé, Rameau, Morera y Sanxo Marraco.

Han obtingut el més complet èxit les gestions practicades per la Cambra Oficial de Comers, Industria y Navegació d'aquesta ciutat pera lograr que no fos alterat el servei de l'estafeta del Mundial Palace. Heusaquí el telegrama rebut a questa tarda en dita Corporació:

«Director general de Comunicacions al señor Presidente de la Cámara de Comercio de Barcelona.

Complácome expresarle que ordeno el restablecimiento del servicio completo que tenía asignado la estación Mundial Palace satisfaciendo interés que se ha servido recomendarme».

—Regals última novetat per Sant Josep, Faians Català, Corts, 615.

Lletres y Arts

En el teatre de l'Ateneu Catalanista de Gracia, demà, al vespre, s'hi representarà l'hermós drama den Guimerà «Maria Rosa».

—No comprar banyeres, rentamans, calentadors, waters-closet, sense haver visitat la casa Lacoma Germans, Passeig de Sant Joan, 44.

Procedents de Madrid en gual Teatre Reial acaben de cantar ab èxit extraordinari, han arribat els artistes Srs. Ruszkowska y D'Albert y senyor Masini Pieralli; y d'Italia'ls senyors Borgatti, Mannucci, Vaccari, Segura-Tallien, Quercia, Mugnoz y Modosi y les senyores Bruno, Guerrini, Zoffoli, Lufrano, Giaconia y Peralta.

Ab l'arribada d'aquests artistes han comensat ja'ls assaigs al piano de les obres que integren el programa de la pròxima temporada, comensant per «El oro del Rhin».

—Xampany IRROY; es el millor.

D'Instrucció

Pel rector d'aquesta Universitat han estat nomenats mestres interins de Morell, Benisalet, Vimbolí y Vinebre (Tarragona), respectivament, don Vicens Vandellós, don Josep Ribot Viader, donya Mercè Alier Serra y don Martí Tauler Pruneda.

Per la mateixa autoritat acadèmica se ha concedit la permuta als mestres de Tossa y Montagut (Girona), donya Rosa Pagès y donya Maria Ferrer.

En la Secretaría d'aquesta Universitat s'han rebut els següents títuls: de llicenciat en Medecina y Cirurgia, pera don Francisco Carreras Sevilla, don Manuel Ramís Huguet, don Manuel Hernández Suàrez, don Francisco Llorens Centelles y don Josep Clarà y Camps; y de Llicenciat en Farmacia, pera don Narcís Gelart Margall.

—Vaixelles y cristalleria novetat; Faians Català, Corts, 615.

Fets diversos

Un home nomenat Ronda, prengué ahir, a les dues de la tarda, un cotxe davant de les Dressanes, dient al cotxer que'l conduís a sa casa, carrer de l'Universitat. Mes a l'esser a la rambla de les Flors, el passatger se disparà un tret al pols dret.

Dut a la casa de socors ab el propri cotxe, morí al cap d'una hora d'esserhi. El suicida deixà una carta pera'l jutge.

—A les nou d'anit, trobantse Mundeta Puigdemunt, de setanta anys, a la galeria del segon pis de la casa núm. 25 del carrer de l'Hostal de Sant Andreu, se va ensorrar la galeria enduentsen a la Mundeta, que caigué ab els trossos a l'eixida de la casa.

Trasladada la Mundeta al dispensari, va morirhi a les poques estones d'arribarhi.

El Jutjat manà portar el cadavre al dipósit de l'Hospital Clínic.

CHAMPAGNE MERCEDES
Cuvée Réservée
Super Prima
Molt sixut
Comparis ab les millors marques extrangeres.

Conferencia del Dr. Martí y Julià

A l'Ateneu Obrer del districte segon, el president de l'Unió Catalanista, doctor Martí y Julià, va donarhi, anit, una conferencia sobre «Noves orientacions polítiques».

Comensá'l conferenciant posant en parangó l'actual faisó de fer política ab la vella política. En aquesta eren quatre homes eminents que desde son despatx feien programes y senyalaven orientacions; ara la política es feta d'activitats y necessitats colectives.

Aquestes forses socials, qual naturalesa y desenrotllo dona concreció als partits y grupus polítics, produeixen homes «representatius», que les posen en acció y són necessaris perqué en ells, sembla que'ls ideals troben una sotil disposició pera concretarse y expandirse. Abans no podia dirse que aquests homes existissin, perquè no existien en actuació forses socials, essent merament una oligarquia l'encarregada del governament.

Aquesta actuació, tot just comensada, de les forses socials dintre d'una colectivitat política, ha donat lloc a la novíssima orientació de l'estatisme democràtic, que representa que en l'actuació d'un poble hi estan representades totes les classes socials, y que totes elles participen del governament. Per això en aquesta doctrina o teoria de l'estatisme democràtic se le n'hauria de dir millor de justicia social, perqué a cada classe li dona lo que es seu: els seus drets y els seu deures: «jus sum cuique tribuendi...»

Pot semblar en algun moment, en el desenrotllo que aquesta orientació va prenent en els paisos que'n són capdavanters (Anglaterra, Fransa, etc.,) que lo que es en favor d'una classe social, es en perjudici d'una altra, per exemple, els pressupostos den Lloyd George; però no es així en realitat, sinó que representa una

equitat, una igualació, això es, anar donant drets a una classe que fins avui no n'havia tingut cap. Fins ara eren les aristocracies, era la mesocracia, la burgesia, la classe privilegiada; ara es el proletariat el que va conquistant els seus drets. Per això moltes de les reformes que's creuen revolucionaries no són més que intensament conservadores, perquè preserven a la societat del cataclisme a que podria portarla una classe que's vegés postergada.

Si Spencer hagués presenciat aquesta actuació de totes les forses socials, no hauria parlat en els termes enèrgics que ho feu al veure l'Estat dominat per oligarquies, de la revolta de l'individu contra l'Estat, perquè avui l'individu s'hi va trobant millor dintre l'Estat, puig s'hi veu representat y les seves necessitats y aspiracions cada dia més ateses.

Y succeeix també, a conseqüencia de això, que en els pobles ont comensa a practicarse l'estatisme democràtic, es menys violenta la topada dels ideals, de les aspiracions d'una de les forses colectives ab les demés, ab l'Estat. Exemple ben remarcable es el que'ns ofereix Anglaterra. La topada de l'Irlanda contra l'Anglaterra no fou violenta sols per la lluita de nacionalitats que representava, sinó perquè les necessitats d'Irlanda no trobaven una colectivitat de la qual ferse sentir.

Y ha ocorregut precisament que quan un dels homes representatius anglesos, un dels campions de l'estatisme democràtic, Lloyd George, ha portat a la realitat aquesta orientació, naturalment, Irlanda ha pogut esperar veures per fi atesa. Y no sols això, sinó que l'obra den Lloyd George no solament ha fet previeure a Irlanda la seva autonomia, sinó que ell, que més que cap altre ha sentit les necessitats de les forses socials del seu país, ha parlat també de concedir l'autonomia als vells pobles aplegats en el Regne Unit que encara conserven ben dibuixada la seva personalitat: Escocia y el país de Gales.

Y aplicant tot lo dit a Catalunya, feu veura'l doctor Juliá cóm el nostre nacionalisme, que per haver esdevingut modernament a l'acció no'l consituexix solament un plet de territorialitat, de reivindicacions nacionals, sinó que l'informa tot un contingut d'ideals socials, ha topat violentment ab l'Estat perqué aquest estava y está en mans d'oligarquies y no dirigit per homes representatius de forses socials.

Y dintre de Catalunya ha succeit també un fet característic: tant bon punt els nostres homes representatius s'han allunyat de la conciencia colectiva de bona o de mala fe, y han volgut fer prevaler la seva opinió personal, han fracassat. Es més: totes les orientacions que avui o en el pervindre se vulguin donar apartantse d'aquest fet de l'influencia de la conciencia colectiva, fracassaran també.

Y acabà dient el doctor Martí y Julià com a resum de la seva conferencia, que creia que la doctrina de l'estatisme democràtic era la bona a seguir, perquè en ell tots els ideals de la colectivitat poden trobarhi la seva resolució.

El doctor Martí y Julià fou molt aplaudit pel públic nombrosissim que anà a sentirlo.

Teatres y Concerts

TEATRE GRANVIA (Líric Català). — Estrena de *Vilacalmosa*, «vaudeville» de A. Artís Balaguer, música del mestre C. O

Per què'l nostre bon amic A. Artís que fa excelentes comedies ha tingut la debilitat de deixar estrenar «Vilacalmosa», y sobre tot de deixarlho estrenar després de la seva deliciosa comedia «Mai se fa tard si el cor es jove»?.. Nosaltres creiem endevinarho. El malhaurat mestre C. Oró deville» (que deu esser sens dubte un dels al morir deixà feta la música d'aquell «vaudeprimers, tal volta'l primer assaig comediògraf de l'Artís) y el desitg de que la tasca d'aquell pobre músic no resultés perduda y de que la seva viuda n'aprofités, són les raons que hauran determinat al celebrat autor de l'«Eterna qüestió» a donar «Vilacalmosa» a l'escena. Si efectivament es així, comprenem y fins alavem la debilitat del nostre amic...

Pel demés, en «Vilacalmosa», sobre tot en les escenes de comedia que té, s'hi endevina la mà que més tard havia d'escriure «Mai se fa tard...» Y no es que com a «vaudeville» no sigui una obra estimable; però es aquest genre tan francès, millor, tan parisienc, que fóra de l'ambient en que's «vaudevilles» dels mestres del genre se desenrotllen, es tasca poc menys que impossible arribar a reexirlos. Hi ha en «Vilacalmosa» algunes escenes ben còmiques y alguns graciosos acudits, però, sense'ls quals un «vaudeville» no es perfecte.

Per altra part aquest genre teatral exigeix com cap altre una execució acabada. Les escenes deuen estar ben assajades, y els cómics han de dir ab molt verb y ab molt «entrain». Ahir els del Gran Via, fora del senyor Santpere, no llufren ni una cosa ni l'altra. Treballaven ab certa fredor, espantats y com si no tinguessin fé en l'obra. Es de doldre perqué aquesta ne sortí molt perjudicada. Ab tot, el públic no deixá de fer justicia a l'autor y el cridá a les taules a l'acabament de «Vilacalmosa».

R. C.

Revista mondial

ORIGENS DE L' ESTENOGRAFIA

L'estenografia no es, com alguns suposen, un art modern, puig els pobles antics posseien taquígrafs.

Ciceró tenia al seu servei a l'estenògraf Tiron, del qui prové'l nom de les «notes tironianes», usades en la Edat mitjana.

En una carta que Ciceró dirigía a son estenògraf, dona a comprendre que no podia prescindir d'ell. Li deia:

«Encara que a totes hores trobo a faltar ta colaboració, la teva malaltía m'afligeix més per tú que per mí.»

A son amic Atic, li deía en una lletra que li adressà:

«No t'ha encantat la meva carta a Varron? Caigui damunt meu la desgracia, si alguna vegada he passat tantes fadigues! No l'he dictada a Tiron, que té la costum de recullir en alguns signes paragrafs sencers; per això l'he dictada a Spintharus, que escriu per síllabes.»

En les esmentades paraules s'enclou la historia de les notes tironianes, quals abreviatures han estat l'origen de la estenografia, que en els escrits del Papa Gerbert s'empleà per primera vegada.

Aquest art en son comensament se composava d'un alfabet ab signes silàbics, als quals se n'hi afegiren d'altres d'arbitraris pera representar les paraules llargues. Tiron formé [illegible] Això encara era insuficient, per lo que que formen el grau superior complementaries», grafia y que consisteixen en represen- l'estenocada arrel per un signe senzill, al que se n'hi ajunten d'altres corresponents als afixes del verb, a lo que'ls llatins nomenaven proposicions.

Sant Isidor de Sevilla, diu:

«Els escribes «librarii», escrivien diversos reunits, dividintse les parts del discurs pera reproduirles en son text y en son ordre.»

Les actes de la Conferencia de Cartago, entre Sant Agustí y els bisbes donatistes són molt curioses. Se'n conserva un resum de les notes que prengueren els estenògrafs. Aquests se fadigaren, y Hilarez, «exceptor», aleshores digué:

«Hem omplert nostres taules, y d'altres «exceptors» deuen relleuarnos. Ordeni nostra noblesa que'ns reemplassin.»

L'arribada dels barbres eclipsà l'estenografia. Tornà a repareixer en temps de Carlomagne, tornant a enmortuirse en l'època del Papa Silvestre II.

Aquest sistema d'escriptura no prové de Grecia ni de Roma: es oriental. Nasgué en l'escola d'Alexandria.

L'HOME DE MARBRE

Els periòdics de Birmingham comenten la presencia en un hospital d'aquella ciutat de l'extraordinari Morgan Field, conegut per «l'home de marbre».

Ningú ha pogut saber fins ara a què se deu aquesta afecció, que consisteix en haver adquirit la seva pell consistencia marmoria.

Tot quant s'ha intentat resulta inútil: friccions, massatge, tractament elèctric, etc.

Al tocarlo ab els dits se reb la mateixa sensació que si's toqués una pedra. La insensibilitat y sa blancura impresionen fondament.

PUBLICACIONS

La casa editorial Maucci, de Barcelona, ha posat a la venda un «Novísimo Código Penal Reformado», ab les penes graduades y divididas al marge de cada article y ab totes les reformes que s'hi han

Aquesta obra, 28 d'abril darrer, ploma del fiscal senyor la documentada ve avalorada per notables apèndixs, són: la Llei de Jurisdiccions, la d'explosius, Repressió de l'Anarquisme, Tracta de blanques, etc.

Aquesta obra, formant un volum de 80 planes, se ven al preu de 5 pessetes.

«Cataluña Textil». — S'ha publicat el núm. 44 d'aquesta notable revista hispano-americana, dedicada a l'estudi de les industries textils y les seves auxiliars, contenint el seguent importantíssim sumari:

Text: «Nuestros colaboradores: signore Alfred Baroni»; «Telares circulares», per Alfred Baroni; «Colocación de las lanzaderas en el estuche de un telar», per Bartomeu Amat y Brugada; «La industria sericícola en España. Lo que fué y lo que podría ser», per Vicens Va y Ripa; «Oposiciones á la Cátedra de Teoría de tejidos de la Escuela Elemental de Industrias de Tarrasa»; «Primer Concurso Industrial textil», organisat per l'«Unión Industrial»; «Museo Comercial de Melilla»; «Cordelería en general: Productos del cáñamo, yute y lino»; «Patentes de invención»; «Notas sueltas».

Gravats: Signore Alfred Baroni; «Distintos croquis para tejidos», composició de Guillem Aresté.

El núm. 189 de «La Actualidad», publica una interessant y copiosa ilustració, que comprén, entre altres fotografies, la de l'Apeles Mestres, Borrás de Palau, Avelí Artís, Magí Morera; la Secció d'industries catalanes: la totalitat de les obres exposades al Saló Parés y destinades a l'Exposició de Bruseles, y d'altres, que fan el número forsa interessant.

S'ha publicat el núm. 109 de la popular «Colección Diamante», que publica don Antoni López.

Constitueix el volum, pulcrament tirat, l'obra de l'imaginatiu escriptor alemany A. de Chamisso, «Pedro Schlesnil ó el hombre que ha perdido su sombra», traduida per en Josep Prat.

En un hermós pròleg l'escriptor francés Enric Fougnier, estudia l'interessanta y extranya personalitat literaria den Chamisso, contribuint aquest pròleg a l'atractiu del llibre, al qual augurem un gros éxit.

S'ha publicat el número corresponent a revista des-hure de l'any passat, de la lans». Universitaris Catalans».

Heusaquí el sumari: Articles sobre la ciencia oriental en el sigle XV, Notes per A. Rubió y Lluch; «De Moragues, argentier et imagier. Le tombeau de l'archevêque don Lope de Luna a Saragosse», per Emile Bertaux; «Evolució histórica dels juheus y juheis, sants barcelonins», per Francesc Carreras Candi; «Del classicisme a Catalunya. Notes al primer diáleg den Bernat Metge», per Lluis Nicolau y d'Olwer; «Tresors perduts».

Textes: «Colecció de documents relatius a Arnau de Vilanova» (continuació), per Ramon d'Alós; «Consuetudines civitatis et diocesis gerundensis» (continuació), per Artur Corbella; «Passió, mort, ressurrecció y aparicions de N. S. Jesucrist» (continuació), per E. M. B.

Notes bibliográfiques: «Catáleg de la Biblioteca Musical de la Diputació de Barcelona», per A. y D.; «Universidad de Barcelona. Anuari del curso académico de 1907 a 1908», per J. M. de M.; «Biblioteque de philoosophie scientiphique», per O.; «Notes históriques del Bisbat de Barcelona», per A. y D.; Bibliografia; Revistes.

Notes varies: Institut d'Estudis Catalans; ...; Escola d'Arquitectura.

Gravats: Reproducció, en 6 fulles, fora de text, de fotograbats del retaule de Sant Antoni Abad, destruit pels revoltats de juliol durant la crema dels Escolapis.

TELEGRAMES Y TELEFONEMES

MADRID

LO QUE DIU LA PREMPSA

"LA GACETA"

Publica les següents disposicions:

Reial Ordre nomenant vispresident de la Comissió especial formada pera la general de Codificació a don Josep Aldecoa y Villasante, y vocals de la comissió pera la formació del projecte de revisió del Codi civil a don Josep Aldecoa y Villasante, don Felip Sànchez Roman y don Nicasi Charrin Tetero; de la de reforma de la llei d'Enjudiciament civil y criminal y ab relació ab aquesta de la orgànica del poder judicial a don Eduard Martínez del Campo, don Ricard Molina y Rodríguez, don Tomàs Montejo y Rico y don Lluis Díaz Cobeña; de la del Codi penal a don Alvar Landeiro y Marino y don Víctor Cobiàn; secretari de dita Comissió especial a don Ramon Sànchez de Ocaña y Laviña, quefe de secció del ministeri de Gracia y Justicia y vis-secretari de la general de Codificació.

Admetent la renuncia del càrreg de president del tribunal d'oposicions a la càtedra de Matemàtiques de l'Institut de Balears a don Lleonard Torres Quevedo.

Resolent consultes elevades per varies Juntes provincials d'Instrucció pública, entre elles, la de Barcelona, y instancies de varis mestres auxiliars d'escoles superiors y agregats a Normals y Instituts.

Concedint una pròrroga de 15 dies pera la presentació de fulles de servei a les Juntes provincials d'Instrucció pública.

"EL MUNDO"

Considera, com el senyor Canalejas, que el problema d'Espanya es econòmic primer y de cultura després.

La baixa en les contribucions es un atvis que deuen atendre'ls governants.

Tres quartes parts dels espanyols viuen avui ab gran penuria y anem cap a un estat de febra colectiva que va tenir els seus primers símptomes en els successos de juliol a Barcelona.

Tot això no es causa, com se creu, sinó efecte de les propagandes disolvents que ni cunidirien ni sisquera sorgirien si l'estat social no les afavorís.

"LA EPOCA"

Publica unes declaracions del senyor Besada.

Aquest diu que es inexacte que hagi autorisat a ningú pera que se'l presenti com a candidat per Saragossa.

També volen presentarlo com a candidat els conservadors de Puente de Caldelas

Lo propri volen fer els elements productors d'Almeria que han demanat al senyor Maura que consenteixi que ell figuri en el tercer lloc de la candidatura conservadora.

Acaba dient que ell no ha autorisat a ningú pera que's presenti però que no pot evitar que se'l voti.

DECLARACIONS DE DON JAUME

Segons telegrafien de Roma, don Jaume de Borbón ha declarat a un corresponsal d'«El Imparcial», que viu a la capital italiana d'incògnit ab el nom de Josep Molinas.

Ha formulat apreciacions sobre la política espanyola, que són impossibles de telegrafiar.

Creu que en Canalejas no podrà fer política anticlerical tenint com auxiliars als senyors Cobian y García Prieto, donades les dissensions lliberals y la minoria nombrosa que té de donar al senyor Maura en les pròximes eleccions a cambi de que aquest el reconegui com quefe del partit liberal.

Es inexacte que don Jaume tracti de dirigir un manifest als carlins; esperarà la ocasió pera exposar un detallat programa polític que ja té preparat.

Ha donat instruccions als quefes del partit pera les pròximes eleccions.

Es fals que'l Papa li aconsellés abstenirse de tot moviment a Espanya ab la promesa de que don Alfons el recompensaria; aquesta suposició — diu — ofèn al Papa.

Aquest li va aconsellar que's casés, y li va respondre que volia casarse ab una espanyola, però l'enllàs entre'ls Borbons y els Austries li repugna.

Diu que millor s'inclinaria per una princesa alemanya de Baviera, però que no té res decidit.

Va parlar ab el cardenal Merry del Val pera afavorir als candidats mauristes, perquè diu que li convé afavorir les idees del senyor Maura, que seria el seu millor ministre.

Acabà dient que fa 16 mesos que no ve a Espanya y que desitja visitarla.

PRESA DE POSSESSIÓ

Ha près possessió de la fiscalia del Tribunal de Comptes el marquès de Cabriñana.

A l'acte hi han concorregut els ministres del Tribunal.

El president, senyor Catalina, s'ha excusat per malalt, assegurant que, no obstant el poc temps que li resta pera jubilarse, presentarà la dimissió.

UN NOU GRUPU

Aquesta tarda s'assegurava que'l senyor Dato estava en la mateixa actitud de passivitat que'l senyor Besada.

Aquesta tarda s'ha verificat l'enterro de l'escriptor Felip Pèrez y Gonzàlez.

Alegant motius de salud, el senyor Dato, se deia que havia manifestat als seus amics que si bé acceptaria l'acta de diputat, seguramnt no concorreria a les Corts, tant més quant per haver permanescut agè a la política del govern del senyor Maura, no tenia participació en cap acte del govern conservador del que tingués de respondre en les Corts.

La suposada actitud del senyor Dato se relaciona ab la més franca del senyor Besada, que sembla respondre al propòsit de iniciar, sinó una disidencia, al menys la constitució d'un grupu dins del partit conservador ab el que'l senyor Maura tindrà de comptar en lo successiu.

LA FABRICACIÓ DE BOTES

El ministre d'Hisenda ha rebut molts telegrames dels fabricants de botes, fentli advertencies sobre la crisi que pateix la industria y demanantli que dicti mides pera conjurarla.

DE POLÍTICA

Sense que ningú pugui concretar el seu fonament, durant tota la tarda han circulat rumors de pròxims cambis ministerials, que cadascú, segons el seu capritxo, fa extensius a un o diversos ministres.

Lo evident es que'l Govern se troba avui rodejat d'un ambient de desconfiansa que no basten a esvair els optimismes dels ministerials més recalcitrants.

El senyor Moret ha tornat avui a conferenciar ab el senyor Montero Ríos pera anunciarli que dins d'alguns dies se veurà obligat a presidir una reunió de candidats lliberals perseguits per l'actual Govern y que'l volen fer defensor de les seves queixes prop del senyor Canalejas.

Els moretistes se mostren avui més animats, assegurant que'l seu quefe ha dit que'l tortell que s'havia de menjar el senyor Canalejas encara no estava cuit.

La casa del senyor Moret se veu molt concorreguda y alguns dels que en els dies passats ne varen fugir, ara tornen al carrer de Donya Blanca de Navarra, però sense deixar de concórrer a la Presidencia del Consell ni deixar d'escriure al general Weyler. Posen una carta al senyor Moret, altra al senyor Canalejas y altra al general Weyler.

ENTERRAMENT

Aquesta tarda s'ha verificat l'enterrament de l'escriptor Felip Pèrez y Gonzàlez.

Al fúnebre acte hi han assistit el quefe del Govern, l'arcalde y nombrosos literats y periodistes.

NOTES DE GUERRA

Sobre la proposta de recompenses per l'acció del 30 de setembre, se diu que dels 113 judicis de votació que's varen formular per l'esmentada acció de guerra, 87 han sigut rebutjats definitivament. Als 26 restants se'ls concedeix ascensos o la creu de Maria Cristina, segons les circumstancies de cada un.

També sembla que's concediran gran nombre de creus pensionades.

—El dia 20 embarcarà cap a Canaries el nou capità general d'aquelles illes, general Molins.

—El ministre de la Guerra ha conferenciat aquesta tarda ab el president del Consell pera tractar dels indults de la jurisdicció de Guerra que seran sotmesos a la regia prerrogativa ab ocasió de la festivitat del Divendres Sant.

NOMENAMENTS D'HISENDA

Nomenant vocal de la Junta d'Aranzels y Valoracions al secretari del Foment del Treball Nacional de Barcelona, don Joaquim Aguilera.

Nomenant enginyer director de les mines d'Almaden a don Eduard Daban.

FIRMA DE MARINA

Concedint la gran creu del Mèrit Naval blanca al capità de navili de primera classe de l'escala de reserva don Leopold Hacar.

Ampliant el decret de 21 de juny sobre'l nombre d'ajudants que ha de tenir l'almirall.

Disposant que'ls individus de l'Armada que desempenyin càrregs civils quedin en situació de supernumeraris o la seva equivalent.

EL CRIM D'UN ARISTÓCRATA

Valladolid. — El jutge ha près nova declaració al comte de la Oliva. L'interrogatori ha durat sis hores.

El comte ha sostingut que no's tracta d'un crim, sinó d'un suicidi.

Està molt abatut.

Els quatre individus que's suposa són els assassins se mostren molt cínics.

Han desfilat 20 testimonis.

El Jutjat ha dictat aute de processament y presó contra'ls cinc detinguts, inclòs el comte de la Oliva.

An aquest no se li ha admès fiansa.

Ha arribat el fill del comte y s'espera a la comtesa.

Se diu que'l comte ja ha nomenat advocat.

Un detall curiós: les manilles que's varen posar al conduirlo a la presó al Nicolau Sanz són les mateixes que duia en Joan Rull al pujar al cadafalc.

CLERICALS Y RADICALS

Càdiz.—Les dames catòliques preparen una manifestació contra'l laicisme.

Els radicals organisen una contramanifestació.

LA DIPUTACIÓ DE SEVILLA

Sevilla.—A causa dels contra-furs comesos pels lliberals a la Diputació, s'han retirat els conservadors.

ARRIBADA DELS REIS

A les 10'10 han arribat els reis, els princeps de Battemberg, els fills dels reis y l'acompanyament que anà a Sevilla.

A l'estació esperaven la reina Cristina, l'infanta Isabel, el Govern en plè y autoritats civils y militars y escàs públic.

No hi han assistit els infants Teresa y Ferran per tenir el fill ab verola benigna.

Ha fet els honors una companyia d'enginyers, y després de revisar el rei les tropes, desfilant, la familia reial, en automòbil, s'ha traslladat al palau.

CONSELL AL PALAU

Segons ha manifestat el senyor Canalejas, el Consell presidit pel rei ha sigut sumament breu.

—El meu discurs — ha dit, — apenes ha durat cinc minuts, perquè de cap assumpte de govern tenia res que dir al rei, després de lo que varem parlar a Sevilla, y en la política internacional no passa res que requereixi explicació y en l'ordre interior, la pau es inalterable.

La major part del temps l'ha invertit el ministre de la Guerra, explicant detingudament la proposta de recompenses per l'acció del dia 30 de setembre.

Alguns ministres han sotmés a la firma del rei diversos decrets.

Quan estava el quefe del Govern parlant ab els periodistes, ha arribat el general Aznar a la Presidencia, conferenciant ab el senyor Canalejas.

Ha tornat el president a reprendre la conversa manifestant que'l general Aznar vol fer un viatge d'uns dies a Cartagena y que sortirà de Madrid el dimecres, després d'assistir a la recepció del nou embaixador alemany, que presentarà les seves credencials al rei aquell dia.

UNA COMISSIÓ

En l'exprés d'Andalusia ha arribat la comissió de Sevilla que ve a gestionar se concedeixi una subvenció pera l'Exposició que allí's tracta de realisar.

El senyor Canalejas creu que la millor manera d'armonisar els desitgs de Sevilla y de Bilbao, que també vol organisar una Exposició ibero americana, es que en un any se celebri la de Bilbao y en altre la de Sevilla.

L'Exposició a Madrid es difícil que se arribi a celebrar.

Es un assumpte molt complexe.

La forma d'arbitrar els recursos de que se parla té molt que estudiar.

LES DECLARACIONS DE D. JAUME

Entre'ls carlins se fan animats comentaris respecte a les declaracions que don Jaume feu a Roma a un corresponsal d'«El Imparcial».

Alguns opinen que constitueix un greu error polític perqué don Jaume no devia haver elogiat l'obra del senyor Maura.

ESPECTACIÓ POLÍTICA

Avui s'ha observat en els círcols polítics una gran espectació.

Se suposa que en l'entrevista celebrada avui entre don Alfons y el senyor Canalejas aquell s'ha negat a entregar an aquest el decret de disolució dient que no pot donarlo mentres el partit lliberal apareixi fraccionat.

Els ministerials tornen a donar proves d'inquietut y hi ha qui vaticina certs aconteixements polítics pera abans d'un mes.

Tothom creu que la disolació de les Corts sofrirà un nou ajornament.

EL TRACTAT AB CUBA

Es opinió d'alguns diputats catalans que de no ferse per part dels productors de Catalunya una activa campanya d'agitació, les aspiracions d'aquells en la qüestió del tractat ab Cuba no's veuran realisades.

LES RECLAMACIONS DE MANRESA

Tant prompte com el governador civil de Barcelona emeti l'oportú informe, se procedirá a la reparació de la carretera de Manresa a Basella.

El ministre de Gracia y Justicia está disposat a millorar la categoria del Jutjat de Manresa.

AMOR Y DINAMITA

Oropesa. — Un jove que tenia relacions ab una noia la qual li havia donat paraula de casament, se n'anà a Melilla tornant fa poc de la guerra.

Ahir un altre jove, que també estava enamorat d'aquella y que durant l'ausencia del primer hi havia tingut certa amistat, se presentà a casa d'ella y demanà parlarhi a soles.

La noia accedí y entraren en una habitació; moments després se sentia una grossa detonació y a l'esbotzar la porta trobaren els cossos dels dos protagonistes d'aquella escena fets a trossos.

De les averiguacions fetes resulta que'l jove, que duia un paquet de dinamita en la faixa, deixantse portar pel desitg hi calà foc, sobrevenint l'explosió.

ELS AUTORS D'UN ASSASSINAT

San Lúcar.—Han estat detinguts a bordo del vapor «Whiternusca» un fogainer y un cambrer del mateix, autors de la mort d'un company.

EL SENYOR COMENGE

Càdiz. — Ha arribat el nou governador civil de Canaries, senyor Comenge; demà marxarà cap a dites illes en el «Reina Victoria».

NOVES DE SEVILLA

Sevilla. — Han arribat molts forasters pera assistir a les festes de Setmana Santa.

—En el saló de Carles V de l'Alcàssar s'hi continuen els treballs pera instalarhi l'Exposició obrera.

—A últims de setmana serà posat en llibertat el director del periòdic anarquista «Rebelión».

UN DETALL

S'ha comentat molt el fet de que, durant la seva visita al Palau, ab motiu de celebrarshi el Consell de ministres, mentres el senyor Canalejas parlava ab els periodistes, al veure al general Aznar, se apartà d'aquells parlant ab el general alguns moments y després al tornar semblava que estés contrariat.

EL CONSELL D'ESTAT

S'ha reunit el Consell d'Estat en ple pera despatxar alguns assumptes pendents.

EN MORET Y EN MONTERO

Han conferenciat els senyors Moret y Montero Ríos pera tractar dels atropells electorals de que'l Govern fa víctimes als seus amics.

Es possible que en breu el senyor Moret reuneixi als candidats agraviats pera pendre una resolució.

INDULTS

Demà firmarà'l rei diversos indults reglamentaris.

UNA CREU

S'ha firmat la corresponenta disposició concedint la creu de beneficencia al comte de Peñalver, pel seu zel ab motiu de la darrera epidemia de tifus a Madrid.

LES RECOMPENSES

El criteri seguit pel ministre de la Guerra general Aznar, en la darrera proposta de recompenses ha estat el d'ajustarse a l'esperit y a la lletra del vigent reglament de recompenses.

S'afirma que s'han refusat 87 judicis pera la concessió d'altres tantes creus.

UN INCENDI

Salamanca. — Un incendi ha destruit l'edifici en el qual estan instalats l'Ajuntament y el Jutjat municipal ab els arxius.

S'ignoren les causes del sinistre.

EL SENYOR DATO

S'assegura que'l senyor Dato ha anunciat al senyor Maura'l seu inquebrantable propòsit d'allunyarse per algun temps de la política activa, fentli assaber, además, que encara que se l'elegeixi diputat, sols assistirà a la Cambra pera'ls assumptes relacionats ab el seu districte.

L'EMBAIXADA MORA

Sembla que les negociacions de l'embaixada mora han adquirit un gran impuls y que no's dilatarà molt la solució dels assumptes que la portaren a Espanya.

M. MAMET

El dissabte y el diumenge l'aviador M. Mamet farà proves d'aviació.

Les del primer dia les dedicarà a la prempsa.

Hi assistirà'l rei.

LA CRISI DELS BOTERS

En el ministeri d'Hisenda se reben multitut de telegrames dels boters demanant apoi pera resoldre la crisi que passen.

INSTANCIA REFUSADA

Ha estat refusada l'instancia de les Companyies minaires pera que l'impost se cobri sobre'l mineral en brut.

ELS INFANTETS MALALTS

S'ha confirmat oficialment que'ls fills de l'infanta Maria Teresa, Lluis, Alfons y Josep estan malalts de verola.

Per aquest motiu els seus pares no anaren a esperar als reis a l'estació.

ELS GERMANS DE LA REINA

Aviat marxaran cap a Anglaterra els germans de la reina.

LA QÜESTIÓ DE CONFIANSA

A darrera hora de la nit aumenta l'espectació política, arribant a dirse que tal volta demá mateix el senyor Canalejas plantejará al rei la qüestió de confiansa.

Els ministerials no s'atreveixen a negar aquesta versió y diuen que confien en que's resoldrá favorablement pera el senyor Canalejas.

EXTRANGER

DE PORTUGAL

Lisboa. — El ministre d'Hisenda ha presentat a la Cambra dels diputats un projecte de pressupostos pera l'exercici económic de 1910 a 1911 que dona un déficit de 2,696 contos.

—Els armers Héctor Ferreira y Joan Matta Fonseca han estat detinguts com a suposats complis en el robo de cartutxos de l'arsenal.

LA CAMBRA DELS LORDS

Londres. — Continuant a la Cambra dels Lords la discusió de la reforma de la mateixa, el senyor Vinzon, exvirrei de l'India, s'ha declarat partidari d'ella y ha aconsellat que s'aprofiti la proposició de lord Rosebery pera formular els principis generals d'una reforma seria y acceptable.

MANIFESTACIÓ ANTIMILITARISTA

Sofia. — Els estudiants han celebrat un miting de protesta contra el successor de Roustchouck, el qual termená ab una gran manifestació antimilitarista.

Les tropes sortiren a trobar als manifestants, resultant de la topada nombrosos ferits.

A Varna també han ocorregut desordres pel mateix motiu.

UN CRÉDIT PER LA MARINA

Londres. — A la Cambra dels Comuns se discuteix un crédit de 1,015 milions pera la Marina.

En la dels Lords, Salisbury, Marbarough y Marchamley combatiren la proposició Rosebery.

PEL SUFRAGI UNIVERSAL

Berlín. — La resolució acordada en els 48 mitings socialistes celebrats ahir, conté, entre altres, l'afirmació de que'ls assistents prometen fer tots els esforsos pera que l'agitació sigui continua a Prussia, mentres no s'hi estableixi el sufragi universal igual y secret.

L'ERUPCIÓ DEL VESUBI

Roma. — L'erupció del Vesubi es estacionaria, ab una lleugera tendencia a aumentar.

La fumera que surt del cráter ab violencia, s'enlaira fins a una alsaria de 600 metres.

BANQUET

Roma. — Els senadors y diputats de Nápols han ofert un banquet a Demartino, que ha estat nomenat governador de la colonia de Bonadir, pera qual destí s'embarcá ahir mateix.

ELS ESPERANTISTES

Londres. — Els esperantistes han acordat celebrar el Congrés del present any a Washington.

Els esperantistes tenen ja fletat un vapor pera realisar el viatge a América, el qual, després del Congrés, els portará pel riu de Sant Llorens a Quebec y Montreal.

Altres visitaran Filadelfia, Boston y Nova York.

VIATGE REGI

Francfort. — La «Gazeta de Francfort», en un despatx de Constantinopla, diu que s'han entaulat negociacions pera un viatge del rei Eduard d'Anglaterra a la capital de Turquia.

CONTRA'L LLIURE CAMBI

Londres. — L'Associació de les Cambres de Comers britàniques s'ha pronunciat contra'l lliurecambi per 51 vots contra 12.

EL REI EDUARD, MALALT

Biarritz. — Se troba lleugerament malalt el rei Eduard d'Anglaterra.

UNA SUBASTA

Tànger. — S'ha adjudicat al súbdit espanyol don Joan Moreno la subasta de les obres del carrer de Siagnin per l'import de 45,000 francs y en qual concurs prengueren part dues cases franceses y dues cases espanyoles.

ELS RETIRS OBRERS

París. — En el Senat, després d'una llarga sessió, en la que hi han près part tots els oradors més famosos de la Cambra, se ha aprovat l'article de la llei que determina la forma en que s'arbitraran els recursos pera'ls retirs obrers.

UNA ALTRA ESCOLA BLERIOT

Londres. — M. Bleriot obrirà en breu una nova escola d'aviació, que instalarà als afores de Londres.

El famós aviador hi passarà un mes, y després els seus ajudants s'encarregaran d'ensinistrar als nous aviadors.

LES MINES DE L'UENZA

Argelia. — A Bona hi hagué anit una manifestació dirigida pels consellers provincials y regidors, contra l'actitut de les Cambres franceses en la qüestió de les mines de l'Uenza.

Festes y sports

Ateneu Catalanista de Gracia

La Secció de Sports y Excursions de l'Ateneu Catalanista de Gracia celebrará el diumenge, 20 del corrent, una excursió a Santa Creu d'Olorde, essent l'anada per Vallvidrera y el retorn per Molins de Rei, arribant a Barcelona a un quart de dues. Punt de reunió y sortida, a les sis del matí, a l'estació de Sarrià, abaixador de Gracia.

Fetes les paraleles y escales, será prompte un fet l'inauguració de la classe de gimnás.

Próximament excursió a Montserrat.

La Secció de Festes ha organisat pera el 27 del que som un ball extraordinari, sobre les condicions del qual ne donarem detalls a la Secretaría de tuits balls de societat.

El dia 20, tarde

Foot-ball

Un interessant «match» de «foot-ball» tindrá lloc demá, a dos quarts de cinc de la tarda a Vilanova y Geltrú, entre'ls primers «teams» del «Vulca F. C.» d'aquesta població y el «Catalunya» de Tarragona.

Entre l'element deportiu d'abdues poblacions regna gran entusiasme car aquest partit significa un pas senyalat pera la vida de les Societats novelles, peró que ja tenen gran importancia en dites poblacions.

Excursionisme

El Club Montanyenc ha organisat pera diumenge vinent una excursió al Castell d'Aramprunyá ab motiu de la colocació d'una placa de dit Club, indicadora d'aquell histórich Castell.

L'itinerari se seguirá ab la següent forma:

Sortida de l'estació de Fransa ab el tren de les 5'20 del matí fins a Gavá, visitant aquest poble y comensant tot seguit l'ascensió vers el castell, passant abans per l'abundosa y renomenada font del Ferro y per la típica Ermita de Brugués, visitant l'antiquíssim y acinglerat castell d'Aramprunyá, ont s'hi colocará la placa de l'entitat, continuant l'excursió fins al poble de Begues y retornant al vespre a Barcelona.

Se marcará durant el trajecte'ls camins que a dits llocs condueixen, facilitant ab aquest motiu l'orientació dels excursionistes que desitgin visitar aquelles hermoses encontrades.

Aquest treball que fa temps ve efectuant aquesta entitat per tots els indrets de Catalunya, favoreix en gran manera l'excursionisme en tots sentits, donant a conéixer la multitut de belleses que la nostra terra atresora y que moltes d'elles resten oblidades per manca de direccions en els camins.

La sessió preparatoria d'aquesta excursió tindrá lloc en el local social (Plassa del Teatre, 6, primer), avui, a les deu de la vetlla.

Sardanes

El Circol de Proprietaris de Gracia ha organisat pera demá, a les quatre de la tarda, una gran festa de nostra bella dansa, executant el programa l'aplaudida cobla «La Principal Barcelonina», essent escullit de les més celebrades sardanes de nostres mestres.

A les deu de la nit se celebrará un lluit ball de societat a la platea convenientment encatifada y arranjada.

La festa de Sant Josep

Seguint la costum d'altres anys, el Centre Gremial de Fusters ha organisat, pera celebrar la diada del seu patró Sant Josep, les següents festes:

Al les deu del matí del dia 19 ofici a la capella de la Casa provincial de Caritat. A la nit, en el teatre Principal, ricament adornat ab flors y plantes tropicals y enllumenat ab profussió de llums, se posaran en escena «Les bodes den Cirilo», «Els savis de Vilatrista» y «Agencia d'informes comercials».

Pels preparatius que's realisen, les festes prometen esser lluides. A la funció de la nit, les senyores y senyoretes seran obsequiades ab rics «bouquets» de flors naturals.

Nou concurs sportiu

La Secció de Sports de Montanya del C. E. de C., en vista de les noves rebudes directament del Montseny, referent hi a les grans nevades, celebrar el proper ha hagut, una 20 del corrent, el Concurs de «duges» y «skis» que tenía organisat pera els dies 1 y 2 del passat febrer y que tingué d'aplassarse per causa del temps.

Al saberse dita noticia ha aumentat l'entusiasme que hi havia entre aficionats y excursionistes que en nombre ben considerable y acompanyats de ses respectives families se proposa assistir a dita festa que promet revestir gran interés. La mateixa se compondrá de curses y proves de «skis» y «duges» per homes, senyoretes y parelles, repartintse premis als vencedors.

Pera assistirhi lo millor es sortir de Barcelona per la linia de Sant Joan cap a Balenyá ab alguns dels trens del dissabte pera anar a fer nit al Brull o Viladrau y fer l'endemá de bon matí l'ascensió al Matagalls y Sant Andreu de la Castanya, ont s'inaugurará el Refugi habilitat per dit Centre Excursionista. També pot anarshi desde Palautordera, en la via de Fransa. Al Centre Excursionista se donaran tota mena de detalls avui, divendres, de set a vuit y de deu a dotze del vespre.

No dubtem de que donada l'atractibilitat de dita festa, se veurá la mateixa ben concorreguda y animada, contribuint a l'arrelament en nostra terra d'aquestes noves manifestacions esportives tant generalisades en altres paisos.

Tir de colom

Ab molta animació continuaren a la tarda d'ahir, en el Tir de colom de la «Real Asociación de Cazadores», les tirades, prenenthi part els senyors Miret, Maciá Palomo (don J. M.ª), Asols, Garriga, Torres Giner, Clavé, Burés, Munné y Girona (don Xavier).

Se concertaren vuit «pules» guanyant la primera, el senyor Maciá; les segona, tercera y setena, el senyor Munné; la quarta fou dividida entre'ls senyors Miret y Girona; la quinta la guanyá'l senyor Garriga; la sisena, el senyor Clavé y la vuitena, el senyor Palomo.

ESPECTACLES

GRAN TEATRE DEL LICEU —Festival Wagneriste. Atenent les justes indicacions de varis wagneristes, l'empresa además de les diferentes clases d'abonament que tenen establertes, els admitirá també per un sol de les tres cicles de quatre funcions cada una.

TEATRE CATALÀ ROMEA. — Avui, a les nou, «La passió de Jesús» (7 actes y 38 quadros), espectacle extraordinari ab decorat Soler y Rovirosa, Moragas, Alarma y Chia. Dissabte y diumenge, darreres representacions.

TEATRE TÍVOLI. — Avui, divendres, vermouth de sis a vuit: la opereta en dos actes «Flirt Pensión». Grandesa d'espectacle. Cine a l'intermedi «Flirt» y final.—Butaques gratis; entrada: 25 cèntims.—Nit, a les nou, Gran triomf de «Las grageas Hèrcules»; primer, «Que inocencia»; segon, el *vaudeville* sugestiu en tres actes, «Las grageas de Hèrcules»; tercer, madame Debriege y les anglcses.— Preferencia ab entrada: 2 pessetes; de platea: 1'50; entrada general: 50 cèntims.—Dissabte, tarda y nit, programa dedicat a les Pepes y Peps: «El húsar», «Flirt Pensión», «Hip! Hip!. — Diumenge, tarda, «Los saltimbanquis» y el «Hip! Hip!». Nit, «Las grageas de Hèrcules. — Se despatxa a comptaduria. — Dilluns a Novetats, tarda y nit, benefici de Dora —S'apropa «Ohe! Ohe!».

TEATRE DE NOVETATS. — Gran Avui, divendres Cinematógraf y

6 GRANS ATRACCIONS 6

Tots els dies feiners, seccions contínues de quatre a vuit y de dos quarts de dèu a les dotze. Sorollós éxit dels notables

THE FELITOS

Exit veritat de Churri el més lleig y graciós, The Satanclas, Miss. Victoria, C. Auguste y Sisters Borranis.—Estrena de pellcoles.

Palcs: 2 pessetes; entrada ab dret a ocupar totes les localitats, excepte els palcs: 25 cèntims.

TEATRE GRANVIA. — TEATRE LIRIC CATALA. — Avui, divendres, tarda, de sis a vuit, gran vermouth, 'secció doble: primer, Cinematógraf; segon, ab motiu de la solemnitat de la nit y per galanteria del senyor Artís pels mestres Guimerà y Morera, se posará per única vegada en la secció de la tarda el seu *vaudeville* en dos actes, «Vilacalmosa»; tercer, Cinematógraf.—Butaca ab entrada: 60 céntims; entrada general: 25 cèntims. — Nit, a les nou: vetllada d'honor a Guimerà y Morera, ab motiu del èxit recentment obtingut a Madrid, ab l'estrena de «La reina vella»; primer, «La Santa Espina»; segon, «La reina vella».—Demà, dissabte, tarda y nit, grans funcions. Tarda, estrena del juguet cómic en un acte, de J. Oliva Brigman, «L'amor es cert»; segon, «La Santa Espina» (tres actes); tercer, «La festa major».—Nit, a les nou, «L'amor es cert»; «Vilacalmosa», «La festa major». — Se despatxa a comptaduria.

TEATRE NOU. — Avui, divendres, tarda, a un quart de cinc, funció especial primer,

GENI Y FIGURA

segon, la deliciosa comedia en tres actes,

L'ase den Buridan

Marguerida Xirgu inimitable. En el intermedi del segon al tercer acte, un número de ball dirigit per Pauleta. — A les nou en punt, secció especial: «L'ase den Buridan».— Nota: demà, «Pastilles Hèrcules» y sempre pastilles.—Pintantse grandiós decorat ab mecanisme especial pera un nou efecte escènic pera la colossal estrena

CAROLINA & C.ª

Aviat «Salomera», parodia de «Salomé». — Se despatxa a comptaduria.

TEATRE SALA IMPERI.—Avui, divendres, tarda, a les cinc: primer, 46 representació de la gran opereta en tres actes,

LA VIUDA ALEGRE

segon, interessant Cine. Nit, a dos quarts de dèu: primer, 47 representació de l'opereta en tres actes, tres, d'un èxit indiscutible,

LA VIUDA ALEGRE

per les senyoretes Rico y Fernàndez; segon, la popular sarsuela «Las bribonas», per les senyoretes Rico y Fernández; tercer, gran cinematógraf.—Diumenge pròxim, darreras funcions de la temporada.

TEATRE SORIANO

Avui, divendres, 18 de març 1910

A dos quarts de quatre, secció zonzilla

1. Cinematógraf.
2. RUIDO DE CAMPANAS.

A les nou, secció doble

1. Cinematógraf.
2. SAN JUAN DE LUZ.
3. LA RONDEÑA.

Nit, a les nou en punt

1. Estrena en aquest teatre de l'entremès

SI ME DEJASEN HABLAR

2. Estrena en aquest teatre de la opereta

BOCACCIO

La Corte de Faraon

GRAN FRONTÓ CONTAL. — Tots els dies grans partits per renomenats pilotaris. — Entrada, 1'25 pessetes.

Cinematógrafs

GRAN CINE BOHEMIA. — Avui, vetlla de Sant Josep.—Gran programa extraordinari.—Seccions tarda y nit.— Estrena de tres magnífiques pelícoles: «Pascuas Florentinas», «Toribio quiere casarse», «Juramento de un príncipe», «El inconsciente», «Carabineros del ejército belga» y altres de novetat. — Programa variat tots els dies.

Concerts

GRAN CAFE-RESTAURANT DE NOVETATS. — Tots els dies grans concerts.

DIVERSIONS PARTICULARS

MUNDIAL PALACE—Concerts tots els dies Coberts desde pessetes, 3'50. Els divendres, bouillabaise. Dissabte, menú corrent y vageteria

Botlletí comercial

17 de març de 1910

Moviment de Borsa

BORSA DE BARCELONA

COTISACIÓ OFICIAL

	Operacions	Dinar	Paper
Londres 90 dies	00'00	26'44	00'00
Londres xec	26'97	00'00	26'97
Paris xec	6'95	00'00	6'95
Madrid y plasses bancables a 8 dies vista	0'32	0'00	0'00
Fondos públics			
Deute Interior 4 0[0 fi de mes	88'05	88'075	88'10
Deute Interior 4 0[0 fi pròxim	00'000	00'00	00 000
Deute nter. comp. S. A 4 0[0	88'40	00'00	00'00
Deute Inter. comp. S. B 4 0[0	88'55	00'00	00'00
Deute Inter. comp S. C 4 0[0	88'50	00'00	00'00
Deute Inter. comp. S. D 4 0[0	88'10	00'00	00'00
Deute Inter. comp. S. E 4 0[0	88'025	00'00	00'000
Deute Inter. comp. S. F 4 0[0	00'00	00'00	00'00
Deute In. comp. S. G y Hid.	88'50	00'00	00'00
Deute Inter. en diferts. S. 4 0[0	00'00	00'00	00'00
Deute Amortizable c. S. A	102'50	000'00	000'00
Deute Amortizable c. S. B	102'30	000'00	000'00
Deute Amortizable c. S. C	102'30	000'00	000'00
Deute Amortizable c. S. D	102'20	000'00	000 00
Deute Amortizable c. S. E	000'00	000'00	000'00
Empréstit municipal 4 1[2 0[0	96'00	00'00	00'00
Empréstit municipal 1.er maig de 1903 y març 1904, 4 1[2	00'00	00'00	00'00
Empréstit municipal 1.er janer y 1.er juliol 1908—S. A, B y C	97'15	97'00	97'25
Empréstits Municipals Bancs Reunits	93'85	95'65	95'85
Obligacions comptat			
F. C. Nord Villalba a S	98'00	97'75	98'00
F. C. Osca a Fransa y altres línies (4 per 100)	00'00	97'85	98'15
F. C. y Mines Sant Joan	00'00	84'00	84'25
Tarragona a B. y F	60'15	60'15	60'25
Madrid a Saragossa y a A	107'50	107'25	107'50
M. a S. Serie B. núms. 1 al 150.000	105'25	105'15	105'35
M. a S. Seric C. núms 1 al 150,000	98'15	98'15	98'25
Madrid B., Reus a Roda	00'00	59'75	60'00
Almansa a V. y T. adherides	82'15	81'75	82'00
Medina a Z.ª y Ore. a Vigo	51'25	51'25	51'50
» » prior. s. G. y H.	79'00	79'00	79'50
Mad. a Càc. Port. y O. d'Esp.	000'00	104'50	105'00
Id. id. id. id. 3.ª S.	00'00	96'75	97'25
Vasco-Asturiana	000'00	107'00	108'00
Companyía General Tramv	96'25	96'75	97'00
Companyía Barcel. Electrici.	000'00	104'50	105'00
Companyía Barcel. Electrici.	00'00	96'75	97'25
Companyía Transatlántica	00'00	00'00	00 00
Canal d'Urgell	00'00	76'00	76'50
Comp. Gener. Tabac. Filipin.	000'00	101'50	102'00
General sucrera d'Espanya	00'00	90'00	90'50
Port de Barcelona emp. 1908	105'75	000'00	000'00
Accions fi de mes			
Banc Hispà Colonial	000'00	000'00	000'00
Catalana General de Crèdit	00'00	000'00	000'00
F. C. Medina a Z. O. V	22'15	22'20	22'25
F. C. N. d'Espanya	83'35	83'40	83'45
Id. Madrid, Saragossa a Alacant	96'05	96'05	96'10

BORSÍ DEL MATÍ

Informació de la casa Fills de F. Mas Sardá. Rambla del Mitg, 20.

	Obra	Tanca
Interior fi mes	88'07	88'20
Alacants »	96'15	96'15
Nords »	83'45	83'45
Orenses »	00'00	00'00
Coloniala »	—	00'00

BORSÍ DE LA TARDA

Informació de la casa Fills de F. Mas Sardá, Rambla del Mitg 20.

Interior fi de mes	83'06	88'07
Alacants id.	96'10	96'10
Nords id.	83'40	83'40
Orenses id.	00'00	00'00

CAMBI DE MONEDES

Informació de la casa Fills de F. Mas Sardá, Rambla del Mitg 20.

Alfons	6'50	per 100
Isabel	9'50	id.
Unses	6'50	id.
Or de 4 duros	6'00	id.
Or de 2 y 1 duro	4'50	id.
Dollars	9'80	id.
Lliures esterlines	26'70	id.
Francs	6'65	id.
Marcs	130'00	id.

Plassa de Barcelona

CAFÉS Y SUCRES

Informació de la casa B. Gaissert. Princesa 54

El Havre 17 març

Café (good average)

	Obra	Tanca
Mars	48'00	48'00
Maig	47'75	47'75
Juliol	47'75	47'50
Setembre	47'00	47'00
Calma		

Nova York 17 març

Café (Tipu núm. 7)

	Obra	Tanca
Mars	—	6'90
Maig	—	6'95
Juliol	—	7'15
Setembre	—	7'05
Calma		

Hamburgo 17 març

Sucre (Base 88 per 100)

	Obra	Tanca
Mars	14'52	00'00
Maig	14'55	00'00
Agost	14'02	00'00
Octbre-Dbre	11'62	00 00

Sostingut

París 17 març

Sucre (núm. 3)

	Obra	Tanca
Mars	41'00	41'00
4 Maig	44'25	41'12
Juliol-agost	41'37	41'25
4 Octbre	33 87	33'75

Londres 17 març

Sucre (Base 88 per 100)

	Obra	Tanca
Maig	14 6	14 0[0 0[0
Setbre	14 7	14 00[0 0[0

Sostingut

COTONS

Informació del "Centro Algodonero de Barcelona,

Liverpool 17 març

	Anterior Tanc	Obre	Obre	Anvil Tanca
Disponible	8'09	0'00	0'00	8'11
Març-Abril	7'84	7'80	7'84	7'85
Abril-Maig	7'79	0'00	0'00	7'80
Maig-Juny	7'75	7'71	7'74	7'76
Juny-Juliol	7'69	0'00	0'00	7'70
Juliol-Agost	7'64	7'61	0'00	7'70
Agost-Setembre	7'37	0'00	0'00	7'64
Setembre-Octubre	6'95	6'92	0'00	7'36
Octubre-Novembre	6'76	0'00	0'00	6'94
Novembre-Desembre	6 58	6'72	6'73	6'74
Desembre-Janer	6 66	0'00	00 0	6'65
Janer-Febrer	6 65	0'00	0'00	6'64
Febrer-Març	6'65	0'00	0'00	6'62

Alexandría 17 març

	Obra Anterior	Obra Anvil
Mars	29 3 18	30 1 12
Novbre	23 3 14	24 7 16

Sostingut

New York 17 març Anterior	Anvil	*New Orleans 17 març* Anterior	Anvil
Tanca	Obra	Tanca	Obra
Disp. 15'05	00'00	00'00	Disponible 14 13 16
Mars 14'83	14'96	00'00	Mars 14'63
Maig 14'83	14'94	14'96	Maig 14'71
Juliol 14'89	14'72	14'72	Juliol 14'83
Agost 14'80	14'23	00'00	Agost 14'18
Set. 13'19	00'00	00 00	Setembre 13 29
Obre 12'75	12'32	12'80	Octubre 12'74
Des. 12'55	00'00	00'00	Desembre 12 57

Arribades als ports dels Estats Units. — 12,000 balas, contra 21,000 al mateix dia de l'any anterior.

Preus corrents dels cotons en rama, donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors Reials de Comers, d'aquesta Plassa, en pessetes els 50 kilos, neta valor al comptat.

Procedencies	Middling fair	Fully good midd.	Good Middling
—	—	—	—
New-Orleans			
Texas	222'0 a 224'0	210'0 a 217'0	213'0 a 214'0
Altres ports	218'0 a 220'0	214'0 a 215'0	211'0 a 218'0

OLIS D'OLIVA

Informació de la casa J. Rojas.

Dia 17 de març

Andalús nou, nou a 110'00 pessetes; Andalús vell a 115'00; Tortosa, de 121'00 a 128'00 Baix Aragó de 139'00 a 147'00.

Preus per duros els 100 kilos fora consums.

Arribades pels molls y estacions el dia d'ahir.

Estació del Bogatell, 10,000 kilos.

Estació de Vilanova, 6,000 kilos

Estació del Nord, 0.000 kilos.

OLIS REFINATS

En calxes de 6 cantis de 4 litres:

Regás Extraverge, a 3'00 pessetes cada llauna.

Regàssuperfi, a 7'00 id. id. id.

La Trompeta, a 6'00 id. id. id.

TURTÓS

Informació de la casa Tomás y Josep Orsella.

Turtó de coco 17 1[2 a 18 1[2; turtó de llinosa de 23'00 a 24'00; turtó de sèsam de 17'50 a 18'50 turtó de cacauet de 17'75 a 18'75.

METALLS

Informació de la casa Thomas Morrisson and C. Plassa Palau, 16. Bilbao y Huelva

		Londres 16 març Lliu.	Schel.	Pen.
Coure	Standard	53	17	6
»	Id.	59	17	6
»	Best Selected	65	5	—
Estany	G. M.	143	12	6
»	Id. 3 mesos	146	12	6
»	Anglès	144	—	—
Plom	Espanyol	13	5	—
Ferro	Escocès	—	56	7
»	Middlesbro	—	51	6
»	Hematitas	—	—	—
Accions	Riu Tinto	76	15	—
»	Tharsis	6	5	—
Exterior	Espanyol	—	96	—
Plata		—	23	3[4
Cambi a 3 mtf		—	31	—

OBSERVACIONS ATMOSFÈRIQUES

L'Observatori Meteorològic de l'Universitat anotà ahir els següents datos:

Hores de observació	Barómetre alvéoli mar	Temperat.ª a l'ombra	Direcció del vent	Humitat ativa	Classe de núvols	Quantitat de aigua
9 m.	767'24	14'3	S	66	CS	0'1
3 t.	765'05	16'0		80	CK	0'8

Estat de mars	TEMPERATURA Máxima		Mínima		Velocit. del vent	Aigua evaporada	Plaja en milim.
Sol	29'6	Omb.	6'2		100	2'11	0'00
Omb.	17'6	Reil.	4'5				

Sortida del sol: 6 h. o m. — Se pon: 6 h. 8 n.

Imprempta y estereotipia, Fortuny, fl. ter.

La Permanente

A 4 duros, cortinatges confeccionats de 2 metres ample per 3'10 alt, ab dos panys, cenefa, sarrell y abrassaderes.

Gran assortit en llits a 3 duros, taules de noguera, a 4 duros, cadires a 6 duros dotzena, bufets a 10 duros, armaris ab lluna a 22 duros, lavabos ab joc a 2 duros, sommiers desde 6 pessetes y silleries de respatller tapissades a 18 duros.

7 PLASSA UNIVERSITAT 7

Aquesta casa desde l'any 1895 té establert el sistema de no embarcar ni facturar cap genero que no estigui abonat son import.

TEJADO IDEAL
ROVIRALTA & Cº Ing
Nº 2 PLAZA MERCED
BARCELONA

Uralita

CICLOS SANROMÁ

BALMES 62
BARCELONA

FORA PEL MOIXI

Els POLVOS COSMÈTICS DE FRANC treuen en pocs minuts el pèl de qualsevol part del cós, mata ses arrels y no torna a sortir. No irrita'l cútis. Aquest depilatori es utilíssim a les senyores que tinguin pèl moixí (vello) a la cara y brassos, pera que aixó puguin destruirlo. — S'envia certificat per correus si per endevant se reben UN POT, 2'50 ptes. — UN POT, 3'50 ptes. en LLIURANSA de Gira Muta en segells de correu

Farmacia Borrell

COMTE DE L'ASSALT (CARRER NOU), NÚMERO 52. -- BARCELONA

Colegi de Sant Ramon

Director: JOAN ESPEL

Manso, 74, principal

PARVULS, ELEMENTAL Y SUPERIOR, DIBUIX Y CALIGRAFIA
PREPARACIÓ PERA L'INGRÉS A L'INSTITUT Y ESCOLA DE COMERS

Recomanats y mitg pensionistes

Classes diurnes y nocturnes

BODES Y BATEIGS

Gran assortit y varietat de capses y bossetes a preus econòmics. Venda a l'engrós y menuda.—FÁBRICA Y DESPATX: 38, SANT PAU, 38

GRATIS copies, circulars, s'imprimeixen ab el paper *Polygraph*; sols se paga el paper. Fontanella, 5, entressol.

Menjador ab vistes a la Rambla 60 àpats, 60 pessetes Rambla de les Flors, núm. 15, principal.

MOBLES DE A. DIRAT

Exposició permanent de dormitoris, menjadors, despatxos, salons, etc.

Grans magatzems ab 12 portes. Mendizábal número 30, y Sant Pau 50, 52 y 54.

EL EXPLORADOR

BASAR DE CALSAT

DE TOTES CLASSES A PREUS REDUIT

83 - Hospital - 83

LAMINADOR 200 mm. d'ample útil' marxa a motor, pera talleis d'argenteria y construcció. Apartat de correus, núm. 358.

Esqueles mortuories

SE REBEN

A l'Administració fins a les deu de la nit

A l'imprempta fins a les tres de la matinada

PREUS Y TAMANY, SEGONS CATALEG